

**Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság
(KÁPB)
„Textil-, Ruházati-, Bőr-, Cipőipar, Textiltisztítás”**

1066 Budapest, Mozsár utca 14.
telefon: 428 70 95, telefax: 428 70 81, e-mail: vujkovk@lab.hu

---

**A KÁPB 2012. évi szakmai tevékenysége
Éves beszámoló**

A KÁPB kiemelt szakmai tevékenységei

2012.01.19.

Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége a 2012. évet érintő bérkompenzáció és elvárt béremelés tárgyában 2012. január 19-én előadást és konzultációt szervezett, melyen a KÁPB delegáltjával részt vett.

Az előadás és a konzultáció megtartására a rendező szervek Őri Jánost a Nemzetgazdasági Minisztérium szakértőjét kérték fel, mint a téma egyik legszakavatottabb képviselőjét.

Az előadás főbb tartalma témakörei:

- 1) A 2012. évi bérgazdálkodáshoz, bértárgyalásokhoz szükséges, megjelent dokumentumok:
  - a) A [298/2011. \(XII. 22.\) Korm. rendelet](#) a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról,
  - b) A [299/2011. \(XII. 22.\) Korm. rendelet](#) a munkabérek nettó értékének megőrzéséhez szükséges munkabéremelés 2012. évi elvárt mértékéről és a béren kívüli juttatás ennek keretében figyelembe vehető mértékéről
  - c) a Nemzetgazdasági Minisztérium által közzétett [ÚTMUTATÓ a 2012-ben elvárt béremelésről](#) szóló kormányrendelet gyakorlati végrehajtásának és így a szociális hozzájárulási adóból érvényesíthető adókedvezmény érvényesítésének elősegítéséhez.

Az előadó részletesen kitért és indokolta a 2012-ben bekövetkezett SZJA átrendezéséből származó változásokat.

Rámutatott, hogy a munkavállalók az SZJA átrendezése miatt nettó keresetvesztéséget szenvedhetnek el, amennyiben nem kerül kompenzálásra. Különösen az alacsony keresetű tartományokban lehet számottevő mértékű, jelentős.

Ennek kompenzációja céljából alakította ki a kormány az un. „elvárt béremelés” valamint az ehhez kapcsolódó járulékkedvezmény rendszerét.

2012. január 1-től a minimálbérek (93.000,- Ft/hó-ra) és a szakmai bérminimum (108.000,- Ft/hó-ra) jelentős mértékű emelése a gazdálkodó szervezetek számára – tekintve általában az alacsony jövedelmezőségi szinteket – alig-, vagy nehezen megoldható problémát jelent.

Ezen felül a rendkívüli anyagi terhek mellett, jelentősen megnöveli ennek rendezése és nyilvántartása, dokumentálása, a vállalkozások adminisztratív terheit.

Különösen igaz lehet ez a kkv-k területén, ahol ennek humánpolitikai, munkajogi, bér-gazdálkodási szakértői nem állnak rendelkezésre, az érintettek aránya pedig valószínűsíthetően jóval magasabb, mint a több munkavállalót foglalkoztató közepes, illetve nagyobb vállalkozásoknál.

Fentiekén kívül az előadó tájékoztatta a résztvevőket arról, hogy kimunkálás alatt van egy további pályázaton alapuló kompenzációs rendszer, melynek közzétételére, valószínűsíthetően márciusban kerülhet sor.

Ennek keretében a kormányzat központi forrásból nyújtana vissza nem térítendő támogatást az első 5 %-ig elvárt bérfelvezetéshez azon vállalkozások számára, amelyek nehezen, vagy egyáltalán nem tudnák tevékenységük során ezt saját forrásból megvalósítani, alacsony jövedelmezőségi körülményeik, vagy átlagosnál magasabb arányú munkaigényességi sajátosságaik folytán.

Az előadást követő konzultáción rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott a végrehajtás technikai menetét, nyomon követését és ellenőrizhetőségét érintően.

Az előadó részletes értelmezést és magyarázatot adott valamennyi felmerült konzultációs kérdés tekintetében.

Ezek a végrehajtással kapcsolatos rendeletekkel együtt jelentős mértékben segítik, járulnak hozzá ahhoz, hogy a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság hatáskörében lévő gazdálkodó szervezetek, érdekvédelmi szervezetek indokolt és szükséges esetben szakmai eligazításhoz jussanak.

Az előadás és a konzultáció rendkívül hasznos volt, a szabályok és az eljárás megértésében.

2012.01.26.

Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége „Az új Munka Törvénykönyve gyakorlati aspektusai” címmel 2012. január 26-én előadást és konzultációt szervezett, melyen a KÁPB delegáltjával részt vett.

T/4786. sz. törvényjavaslat

Benyújtva: 2011. 10. 26.

682 módosító javaslat

Elfogadás december 13.

2012. évi I. törvény

hatálybalépés:

2012. július 1.

Külön törvény határozza meg

Átmeneti szabályok?

Az előadás és a konzultáció megtartására a rendező szervek

Dr. Horváth István ügyvéd, c. egyetemi docens PhD, ELTE, ÁJK,
Dr. Dudás Katalin ügyvéd, egyetemi adjunktus ELTE, ÁJK

kérték fel a 2012. II. félévben hatályba lépő új Munka Törvénykönyve ismertetésére, értelmezésére, gyakorlati végrehajtásához szükséges ismeretek átadására, a konzultációs kérdések szakavatott megválaszolására.

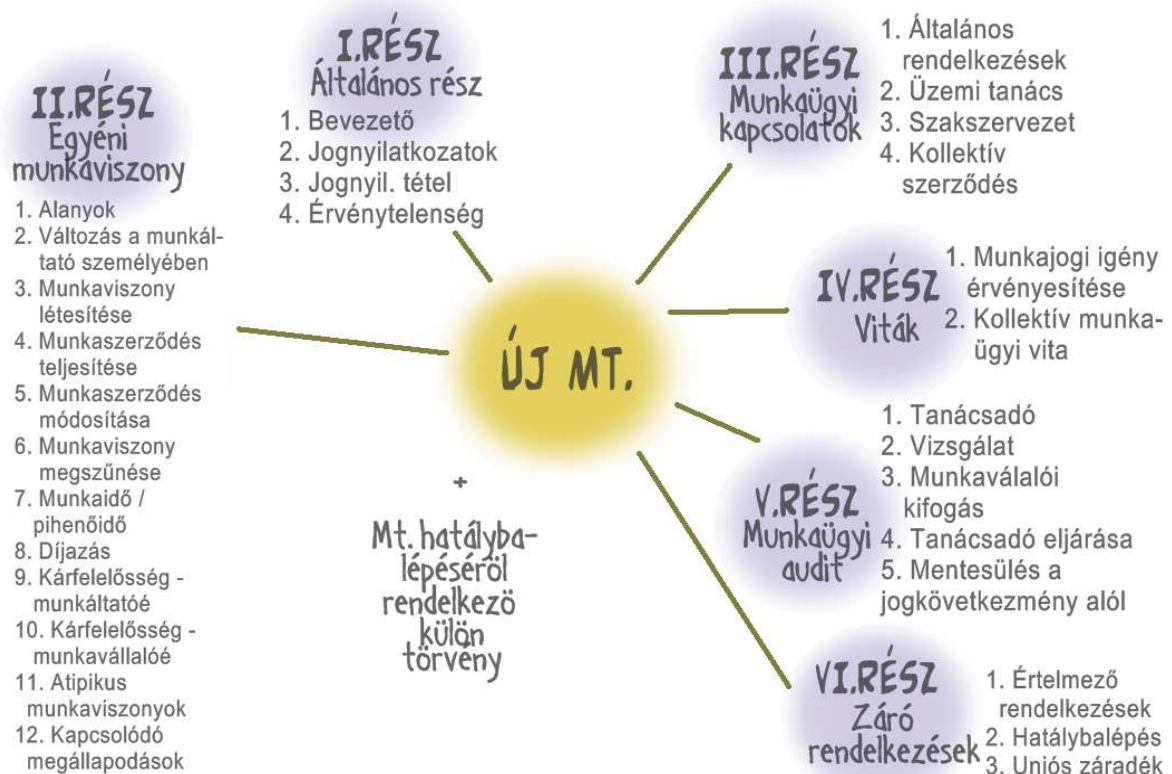
Tekintettel arra, hogy a 2012. II. félévben hatályba lépő új Munka Törvénykönyve jelentős mértékben átrendezi a foglalkoztatási feltételeket a munkahelyeken, az előadás és a konzultáció a helyes értelmezés és végrehajtás elméleti és gyakorlati kérdéseit, vitatott, vitatható szabályait tette érthetővé, alkalmazhatóvá.

Ennek keretében ágyazottan nem csak a munkafeltételek, de az alapelvek is jelentős mértékben változnak.

A kodifikációban résztvevők szándéka, értelmezése alapján ez az új Mt-be abból a célból került be, hogy nagyobb teret engedjenek a felek megállapodásainak.

Az előadások és a konzultáció végső soron a konferencia célja volt a résztvevőket végigvezetni az Mt-t érintő legfontosabb változásokon és lehetőséget adni számukra, hogy kérdéseiket feltegyék a téma több évtizedes törvényhozási, ellenőrzési múlttal is rendelkező szakértőinek.

Az új Mt. megváltozott szerkezete és néhány fontosabb része példaként kiemelve:

A munkaviszony

- ÚJ: a munkaviszony definiálása

- Kötelek:
  - a munkavállaló köteles a munkáltató irányítása szerint (tehát: alárendelt, függő viszonyban) munkát végezni,
  - a munkáltató köteles a munkavállalót foglalkoztatni és munkabért fizetni.

A munkaszerződés tartalma

- Kötelező elemek: munkakör + alaphír (e nélkül a szerződés nem jön létre)
- ÚJ: a munkavégzés helyére vonatkozó törvényi rendelkezés
- Elmarad:
  - a változó munkahely, szokásosan telephelyen kívül végzett munka fogalma
  - a munkahely megváltozása okozta sérelem miatti szerződés módosítás!

A konferencia eredményességét jelentős mértékben segítette az, hogy annak szervezői a szokásostól eltérő módon arra kérték a jelentkezőket, hogy előzetesen – egy kérdőív kitöltésével -, megfelelő módon orientálhassák az előadókat mondanivalójuk kialakításában.

Az előadók felhívták a figyelmet arra, hogy az átmeneti intézkedések, illetve a végrehajtási utasítások várhatóan 2012. márciusában kerülnek a parlament elé és majd csak elfogadásukat követően válhatnak hatályossá.

Ez a körülmény is indokolja, hogy még az első félévben ezek értelmezésére is kerüljön sor.

Ez – többek között - abból a szempontból is fontos lehet és jelentőséggel bírhat, hogy az új Munka Törvénykönyve számos – jelenleg – nehezen értelmezhető, vagy vitatott értelmezésű előírására adhat egyértelmű választ, megfelelő iránymutatást mind a munkáltatók, mind a munkavállalók, mind pedig a szakszervezetek részére.

Ez a körülmény mindenképpen indokolja, hogy az új Mt. hatálybalépését megelőzően ismételten áttekintésre kerüljön az így módon kiegészült 2012. évi I. törvény.

A téma fontossága megerősíti a KÁPB eddigi törekvését, mely szerint 2011. decemberi plenáris ülésén tájékoztatót tűzött napirendjére az Mt. várható változásairól. Ez alapján célszerű a tájékoztatás, konzultáció további napirenden tartása a KÁPB számára.

2012.01.26.-03.08.

A Nemzeti Külgazdasági Hivatal és az Enterprise Europe Network felkészítő tanfolyamot szervezett ASTRA export inkubációs program címmel. A tanfolyam 4 napos volt, 2012. január és március között négyszer 1-1 napos alkalommal került megrendezésre.

A KÁPB részt vett a 4 napos programsorozaton.

Programnapok:

2012.01.26. - 1. nap: Üzleti tervezés

2012.02.09. - 2. nap: Pénzügyi tervezés, kockázati tőke, pályázati lehetőségek kkv-k számára

2012.02.23. - 3 nap: Marketing, tárgyalástechnika

2012.03.08. - 4 nap: Termékbiztonság, CE jelölés, szellemi tulajdonvédelem.

1. programnap: Üzleti tervezés:

Bemutatásra került a Nemzeti Külgazdasági Hivatal (HITA) és az Enterprise Europe Network támogatása a KKV-nak.

A KKV-k helyzete Magyarországon: Magyarország jobban függ a mikro-vállalkozások teljesítményétől, mint más EU-s Tagállamok. A foglalkoztatási és hozzáadott érték termelési adatok alapján a KKV-k hamarosan kilábalnak a válságból, de a KKV-k száma sajnos stagnál 2005-től.

HITA általános megállapításai: képzések, legjobb gyakorlatok átadása fontos; megfelelő támogatási rendszer szükséges; nemzetköziesedés támogatása elengedhetetlen; együttműködés/klaszteresedés fejlődést hozhat.

HITA exportfejlesztési szolgáltatásai (cél a magyar KKV szektor exporton belüli részesedését a jelenlegi 18 %-ról 20 %-ra növelni):

- képzések, rendezvények: vállalászási ismeretek fejlesztése, felkészülés a külpiaconra, üzleti kapcsolatok fejlesztése
- cégfelmérések, céglátogatások: személyes kapcsolat kialakítása, üzletfejlesztési egyedi cégtanácsadás, exportképes árualap, innovatív technológiák és szolgáltatások felmérése, ágazati kompetencia megszerzése
- export inkubáció: ASTRA export inkubációs program (átfogó külpiaconra jutáshoz szükséges ismeretek és képességek fejlesztése mikro-kis és középvállalkozások számára, külpiaconra kapcsolódásokat elősegítő HITÁ szolgáltatásokkal integrálva), KKV Akadémia (komplex képzési program, a vállalat külpiaconosodásának mértékéhez igazítva)
- üzleti partnerkeresés: üzleti és innovációs partnerkereső adatbázisok, célzott partnerkeresés, nemzetközi kiállítások és üzletember találkozók, beszállítói megrendelések koncentrált kezelése, nemzetközi együttműködések elősegítése pályázati konzorciumokba való bekapcsolódás révén
- kereskedelemfejlesztési pályázat kezelése
- külpiaconra terjeszkedés: piacszerzési célú működő tőkekihelyezés elősegítése

HITA exportfejlesztési programjai:

- Magyar Befektetési Projektek (Hungarian Investments Projects = HIP). A HIP program arra hivatott, hogy sikeres együttműködések teremtse a magyar kis- és középvállalkozások illetve a szakértő és pénzügyi befektetők között. A program célja, hogy az objektív szűrési szempontoknak megfelelő projekteknek elsősorban hazai forrást találjon a HITÁ befektetők személyében

Enterprise Europe Network célja a KKV-k nemzetközi együttműködésének, valamint az innovációs és kutatás-fejlesztési aktivitásának elősegítése.

Külpiaconra lépést elősegítő további programok:

Erasmus Fiatal Vállalkozóknak program

Célja: fiatal vállalkozások számára gyakorlati tudás megszerzése, üzleti ötletek megvalósítása, információcsere vállalkozások között a vállalkozói lét kihívásairól, üzleti kapcsolatok fejlesztése, új partnerek megtalálása az EU különböző országaiban, könnyebb vállalkozói kapcsolatteremtés a megszerzett tudás és tapasztalat által.

A program indításának oka: az európai fiatalok 51 %-a vállalkozna, de kevesen teszik; vállalkozók elsősorban a hazai piacon tevékenykednek; KKV-k csak 8 %-a exportálja termékét/szolgáltatását az EU-n belül.

Európai szintű statisztikai adatok a programról: közel 4000 jelentkező; népszerű célországok-Nagy-Britannia, Spanyolország, Olaszország, Németország; legtöbb fiatal vállalkozót fogadó ország-Olaszország; jelentkezők 30 %-a spanyol és olasz; legnépszerűbb szektorok-marketing, PR, oktatás, IT, szolgáltatások (jogi, pénzügyi), turizmus; időtartam általában 1-3-6 hónap. Fontos a csereprogram során, hogy a programban résztvevők fiatal és tapasztalt vállalkozók egyenrangú partnerek, a program szektorsemleges.

Üzleti tervezés a KKV-k számára:

Üzleti tervezésre a vállalkozás alapításakor, a vállalkozás fejlesztésénél, vagy az operatív működés során bármikor szükség van, tehát akár induló-, működő vállalkozásról van szó, vagy külső elvárásra vagy belső késztetésre.

Hogyan segíthet egy üzleti terv a vállalkozáson? – célmeghatározás; erőforrások analíziséje, hiányosságok pótlása; piac áttanulmányozása.

Milyen a jó üzleti terv? – nincs törvényi szabályozás; megfelel annak a célnak, ami miatt készült; akinek készül, az könnyen és gyorsan megtalálhassa benne a számára lényeges információkat.

Üzleti terv készítés folyamata:

- lehetőség felismerése: ötletgyűjtés, lehetőségek összehasonlítása, személyes célok
- vállalkozás: stratégiája, makro-mikro környezet, rövid-közép-hosszútávú célok (prioritások), eszközök, módszerek
- a SWOT elemzés: vállalkozás helyzetének értékelését kapcsolja össze a prioritások kijelölésével, a tulajdonképpeni stratégia megalkotásával. A szervezet belső állapotát hozzá kell igazítani a külső környezet elvárásaihoz és jellemzőihez. A belső tényezők a vállalkozás vezetése által kézben tartható, befolyásolható összetevők. A külső tényezők kontrollon kívüliek. A belső állapotok elemzése kiadja a vállalkozás erősségeit és gyengeségeit, a kifelé irányuló vizsgálat megvilágítja a környezetben rejlő lehetőségeket és fenyegetettségeket.
- A Kölcsönhatási mátrix és a kapcsolódó stratégiák:
  - o Támadó stratégia: cél az erősségekre támaszkodva a lehetőségek maximális kihasználása. Ez a stratégia eléggé kézenfekvő, egy vállalkozásnak azon a területen kell tevékenykednie, ahol jó és akkor, amikor lehetőség kínálkozik rá.
  - o Védekező stratégia: cél a veszélyek minimalizálása az erős oldalakra támaszkodva. Ide tartozhat például a veszélyek kompenzálása a több lábbon állás stratégiájának segítségével.
  - o Fejlesztő stratégia: a lehetőségek kihasználása mellett cél csökkenteni a gyengeségeket. Itt a vállalkozás igyekszik megragadni egy lehetőséget, de közben nem rendelkezik a hozzá szükséges erősségekkel (pld. kifejleszti a szükséges kompetenciákat).
  - o Elkerülő stratégia: célja a túlélés, minimalizálni a gyengeségekből adódó hátrányokat és a környezet fenyegető hatását.

Az Üzleti terv részei:

- vezetői összefoglaló
- a vállalkozás általános bemutatása
- marketing terv – ebbe bele foglaltatik az ágazati áttekintés is, azaz az iparágat érintő társadalmi változások, technológiai változások, újítások, politikai környezet, jogszabályi keretek változása, demográfiai változások, gazdasági változások, környezeti változók, az iparágban tapasztalható trendek,
- működési terv
- vezetőség és szervezeti felépítés

- pénzügyi terv
- mellékletek

2. programnap: Pénzügyi tervezés, kockázati tőke, pályázati lehetőségek KKV-k számára:

A programnapon kiemelt jelentőséggel foglalkoztak a KKV-k számára nyújtott pályázati lehetőségekkel.

2011. évi Kereskedelemfejlesztési pályázat:

A pályázat célja:

- a vállalkozások minél szélesebb rétegének az elérése, külpiazi tevékenységének előmozdítása, magyar termékek és szolgáltatások külpiazi értékesítésének elősegítése
- KKV-k részarányának növelése a magyar exportban
- külpiazi megjelenést elősegítő kereskedelem-fejlesztési akciók, marketingeszközök költségeinek támogatása
- célcsoport: elsősorban a már exportáló vagy exportálni kívánó magyar KKV szektor

Jogsabályi forrás:

- nemzetközi befektetéseket támogató céllelőirányzat
- keretösszeg: 380 M Ft
- támogatott programok: 2011-2012. június 30-ig megkezdett akciók
- pályázatok benyújthatók: 2011. december 15-től 2012. március 15-ig folyamatosan

A pályázatok vonatkozásában az „előminősítéssel” kapcsolatosan felmerülnek a következő kérdések: Ki pályázhat? Mire pályázhat? Mik a feltételek?

Ki pályázhat?

Méret alapján: KKV (állami tulajdon max. 25 %!); nagyvállalkozás

Tevékenység/árbevétel alapján: mezőgazdasági; nem mezőgazdasági.

Mire pályázhat? – pályázatra vagy projektre

Mik a feltételek?

Nem lehet-, lejárt köztartozása, csődeljárás alatt, munkaügyi bírság.

Van múltja – lezárt üzleti év, saját tőke, árbevétel, munkavállaló

Pályázati folyamat: előminősítés, projektterv-minősítés, projektfejlesztés.

Tapasztalatok – Új Széchenyi Terv

Pályázati kiírások, változások:

- önkormányzatok, közintézmények visszaszorulóban, a források a gazdaság felé fordulnak
- vállalkozások max. 50 % támogatásra számíthatnak
- előtérben: innováció, zöldgazdaság, képzések, turizmus
- lazább gazdálkodási feltételek, DE nehezebb vállalások (pld. létszámtartás stb.)

Közreműködő szervezetek:

- nagy különbségek, lassú alkalmazkodás az új igényekhez
- DE megjelent a konzultatív szemlélet: egyre több esetben a pályázó segítése a cél

Elbírálás, átfutás:

- határozottan felgyorsult

2012-2013. években a fő témák:

- technológia fejlesztés
- Soft projektek
- K+F, innováció
- Zöld energia
- Turizmus
- Pénzügyi konstrukciók

Technológia fejlesztés:

- Gépbeszerzés – 3-20 MFt, akár 40 %-os támogatási intenzitással
- Gépbeszerzés, infrastruktúrális fejlesztés és munkahelyteremtés együtt/komplex technológiai fejlesztés és foglalkoztatás támogatása: új munkavállalók foglalkoztatására, eszközbeszerzésre, infrastruktúrális és ingatlan beruházásra, IT-fejlesztésre, gyártási licenc és know-how beszerzésre, piacra jutás támogatására, vállalati HR fejlesztésre – akár 1000 MFt, támogatás mértéke elérheti a 35 %-ot
- mikrohitellel kombinált támogatás – 1-10 MFt
- versenyképesség megőrzése

Soft projektek:

- egészségfejlesztés – cél: közösségi programok az egészségfejlesztés jegyében, életminőség javítás – min. 1 MFt, max. 10 MFt 100 %-os támogatási intenzitással
- munka és család
- képzés – támogatható tevékenységek: szakmai képzések, idegen nyelvi képzések, vállalkozás működésével kapcsolatos képzések, számítástechnikai, informatikai képzés – akár 100 %-os támogatás, összege 1-10 MFt

K+F pályázati rendszer

Kutatás, fejlesztés:

- cél: szellemi hozzáadott értéket tartalmazó új, piacképes termékek, szolgáltatások, technológiák, ill. ezek prototípusainak kifejlesztése
- támogatható tevékenység: alapkutatás, ipari kutatás, kísérleti fejlesztés
- elszámolható költségek: min. 25 % bérköltség, gépbeszerzés, immateriális javak, szolgáltatások
- főképp kutatói bérköltségek elszámolása esetén javasolt

Innováció:

- cél: meglévő, piacképes termékek, szolgáltatások vagy technológiák továbbfejlesztése, ezek gyártásának beindítása
- támogatható tevékenységek: kísérleti fejlesztés, technológiai beruházás
- elszámolható költségek: gépbeszerzés, ingatlan-beruházás, IT-fejlesztés, piacra jutás, bérköltség
- főképp technológiai beruházási tervek esetén javasolt

Energiahatékonyság, zöldgazdaság

- célok: energiahatékonyság, energia-termelés megújuló energiaforrásokkal
- kiknek? – KKV-k, Közép-Magyarországon kívüli nagyvállalatok részére, önkormányzatok, intézményeik, közszolgáltatók részére

Turizmus:

- attrakciófejlesztés – max. 300 MFt
- szálláshely fejlesztés

Pénzügyi konstrukciók – új mechanizmusok

- az „ingyen” támogatások vége
- részben visszatérítendő konstrukciók
- Jeremie, Széchenyi Tőkealap: vállalkozások számára befektetői tőkealapok
- Jessica: komplex finanszírozás önkormányzati projektek számára
- támogatással vagy garanciával kombinált mikrohitel

Innovációs barométer 2011.

Tekintettel a jelenlegi válságra, az innovatív vállalatok számára a finanszírozási források biztosítása különösen nagy kihívást jelent, így tapasztalható, hogy ezen vállalatok a korábbinál érzékenyebbé váltak a K+F finanszírozási lehetőségeket érintő esetleges változásokra.

Az európai vállalatok számára 2011-ben a legfontosabb prioritást a megfelelő pénzügyi források biztosítása jelenti, megelőzve az innovációk védelmét, vagy az innováción dolgozó belső és külső emberi erőforrás menedzselését.

3. programnap: Marketing, tárgyalástechnika

A konkrét partnerkeresés megkezdése előtt tájékozódni szükséges, hogy hogyan működnek a célpiacon a disztribúciós csatornák és kik a legfontosabb piaci szereplők vagy szereplőtípusok, akik partnerként szóba jöhetnek.

Honnan szerezhetők be ezen információk?

- o „desktop reserach” – íróasztal melletti kutatás
- o Látogatás üzletember találkozók, vásárokon stb. (személyes piacfelmérés)
- o HITA, Enterprise Europe Network
- o Külgazdasági hálózat
- o Célpiacon működő helyi kamarák
- o stb.....

Mi alapján értékelhetők a potenciális partnerek ?

- o stabil pénzügyi háttér
- o megfelelő értékesítő személyzet, beleértve az „after sales” tevékenységet is
- o a piaci szegmensben működjön, de ne legyen versenytárs
- o megfelelő raktár-, és logisztikai kapacitással rendelkezik (termék esetén)
- o megfelelő marketing tevékenységet folytasson
- o rendelkezzen a megfelelő engedélyekkel a termék/szolgáltatás importjára az adott országban

Hogyan lehet mérni a partner sikerességét, mely az export sikerét is befolyásolja? – példák mérőszámokra:

- o Hány kapcsolatot (potenciális vevőt) szerzett a partner az adott idő alatt ?
- o Hány vevőt szerzett a partner?
- o Mekkora az egy vevőre jutó átlagos bevétel?
- o Hány sikertelen kapcsolat jut egy sikeres üzletkötésre?
- o Mekkora árréssel ill. nyereséggel működik az adott partner?
- o Milyen hosszú a szállítási idő?
- o Hogyan viszonyulnak ezek a mérőszámok a hazai indikátorokhoz?

Iparágtól függően számtalan mérőszámot lehet felállítani, melyeknek segítségével értékelhető a partner tevékenysége. Egyes mérőszámokat érdemes szerződésben rögzíteni.

Összefoglalóan a nemzetközi partnermarketing folyamata:

A legfontosabb a folyamatos visszacsatolás a partner részéről. Cél, hogy optimális együttműködés, szinergia jöjjön létre. Ha pozitív a visszacsatolás és a partner önállóan viszi az értékesítést a támogatással a háttérben, akkor lehet lezártnak tekinteni a partnerkeresés folyamatát.

A HITA üzletfejlesztési céljai és szolgáltatásai:

KKV-k nemzetköziesedésének elősegítése – tőkekihelyezés, nemzetközi technológiai együttműködések kialakítása

- o Ágazati információk
- o Üzleti ajánlatok
- o Enterprise Europe Network üzleti partnerkereső adatbázis

Potenciális hazai exportképes cégek feltérképezése és részükre egyedi tanácsadás nyújtása

- o Országinformációk

Innovatív, minőségi termékek, korszerű technológiák külpiacra juttatása

- o Enterprise Europe Network innovációs partnerkereső adatbázis

Azonos célokat kitzúzó szakmai szervezetek munkájával összehangolt tevékenység

- o Részvétel munkacsoportok munkájában – iparstratégia, innovációs stratégia, pályázatok
- o Partnerek

EU-n kívüli piacok meghódítása – EU-s intézményrendszer kihasználása

- o Enterprise Europe Network tagországai

4. programnap: Termékbiztonság, iparjogvédelem

Az általános termékbiztonsági irányelv célja, hogy a forgalomba hozott termék biztonságos legyen, erről a gyártónak kötelessége gondoskodni. Az irányelv meghatározza, hogy milyen követelményeknek feleljen meg a biztonságos termék, meghatározza a gyártó és forgalmazó felelősségét, szabályozza a termék biztonságosságának értékelését. A piacfelügyeleti hatóságok teszik meg a szükséges intézkedéseket abban az esetben, amikor nem biztonságos termék kerül ki a piacra.

Az általános termékbiztonsági irányelv a fogyasztási cikkekre vonatkozik. Ezt azon termékekre is alkalmazni kell, amelyeket ingyenesen vagy ellenszolgáltatás fejében bocsátották a fogyasztók rendelkezésére. Ide tartoznak az új és használt, valamint az újrafeldolgozott termékek egyaránt.

Termékbiztonság szabályozása:

- horizontális jogszabályok
  - általános termékbiztonság
  - termékfelelősség

Két új keretjogszabály van: a termékek forgalomba hozatalának kerethatározata és az Akkreditálás és piacfelügyelet rendelete

- termék-specifikus jogszabályok
  - o új megközelítésű irányelvek: 1985-ben vezették be az új megközelítés elvét, lényege, hogy az irányelv az alapvető biztonsági, egészségvédelmi követelményeket írja elő

jogszabályi szinten, a részletes követelményeket pedig az ún. harmonizált európai szabványok tartalmazzák. Ezek alkalmazása nem kötelező, de alkalmazásuk esetén vélelmezhető az alapvető követelményeknek való megfelelés. A CE jelölés alkalmazása kötelező.

- o régi megközelítésű irányelvek: a régi megközelítésű vagy szektorális irányelvek teljes részletességgel szabályoznak, máig is alkalmazzák ezt a módszert. Ide tartoznak pld. gépjárművek, élelmiszerek, gyógyszerek, kozmetikumok, textíliák stb.

Amennyiben az áru biztonságosságát jogszabály vagy nemzeti szabvány nem határozza meg, az áru akkor minősül biztonságosnak, ha a fogyasztó egészségét, testi épségét a rendeltetésszerű vagy az ésszerűen előre látható használat teljes időtartama alatt nem vagy csak a használatával járó legkisebb mértékben veszélyezteti.

Szellemi tulajdonvédelem:

- szerzői jog: egyéni, eredeti alkotások védelméről gondoskodik; hatósági aktus nélkül keletkezik a mű létrejöttével
- iparjogvédelem: tudományos-műszaki jellegű megoldások; árujelzők; az oltalom hatósági aktussal keletkezik

Az iparjogvédelem a szellemi tulajdonvédelem egyik kategóriája.

A szellemi tulajdonvédelem alapvető indoka:

- az innováció, a kreativitás elősegítése
- a kutatás-fejlesztés és a kreativitás monopol helyzettel való jutalmazása
- versenyelőny biztosításával a befektetések megtérülése
- versenyelőny kiaknázása
- árujelzők esetében a fogyasztók tájékozódásának elősegítése, a vállalkozásokhoz kötődő imázs felépítése

A vállalkozások iparjogvédelmi feladatai:

- kulcsfontosságú eszköze a vállalati tudás védelmének
- a vállalati tudás kereskedelmi célú eszköze
- az iparjogvédelem segítségével a vállalat immateriális javait kereskedelmi célú vagyontárgyakká alakítja át
- a vállalat iparjogvédelmi ráfordításainak az üzleti modellt kell szolgálniuk
- az iparjogvédelmi tudatosság része a vállalati stratégiának

A vállalkozások jogérvényesítési tevékenysége:

A vállalkozás csökkentheti a szellemi tulajdon-jogának megsértését a védettség megfelelő kommunikálásával, az árukon való feltűntetésével. Amennyiben ezt elmulasztja, akkor számolnia kell hamisított áruk megjelenésével, időigényes jogérvényesítési perekkel és annak magas költségeivel.

A vállalkozás a piacon potenciális vagy tényleges bitorlóként is megjelenhet:

- következménye: kártérítés, adott esetben csőd
- elkerülése: szabadalom tisztasági vizsgálat.

2012. 01.31.-02.01.

EU szintű Bőripari ÁPB ülés.

Az ülést megelőzően mind a munkaadói, mind a munkavállalói oldal külön egyeztetést tartott, amelyen mindkét oldalon alkalma volt még egyszer egyeztetni álláspontját a plenáris ülés napirendi pontjairól, illetve egyéb, aktuális kérdésekről.

Plenáris ülés:

1. A legutóbbi két ülés jegyzőkönyvének, továbbá a soros ülés napirendjének elfogadása

Változások a tervezetthez képest:

- Az ülés a 2. pont előadásával kezdődik, mivel a meghívott előadó, egyéb elfoglaltságai miatt, csak korlátozott ideig ér rá azt megtartani.
- A 4. napirendi pont után sor kerül még egy előadásra: a „milieu” konzultációs cég képviselője, Catherine Ganzleben jelenleg – az Európai Bizottság megbízásából – azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy milyen hatása, illetve következményei lennének, ha a 2004/37/EC irányelv érvényességi körét kiterjesztenék az 1A és 1B kategóriába tartozó reprotoxikus anyagokra.
- A napirend 6. (projektek) és 5. (DG EMPL 2012-es munkaprogramja) pontjai felcserélődnek, hogy az ülésről korábban távozó küldöttek is meg tudják még hallgatni a projektekről szóló beszámolót.

Egyéb kérdések:

- A (főleg pénzügyi) források korlátozottsága miatt csak a plenáris ülések jegyzőkönyveiből készül majd hivatalos fordítás, a munkacsoport-ülések jegyzőkönyveiből nem.
  - A tolmácsok tekintetében is takarékosabban kell eljárni; itt azonban szervezési nehézséget okoz, hogy van, aki csak akkor jön el, ha biztosítják a megfelelő nyelvű tolmácsolást, míg ezzel párhuzamosan csak akkor lehet adott nyelvű tolmácsot biztosítani, ha ténylegesen szükség is lesz rá.
2. Termékek környezeti lábnyoma (environmental footprint) mérésének kidolgozása – helyzetjelentés – Michele Galatola úr (Környezetvédelem Főigazgatóság / DG Environment) előadása
- a) A főbb célok: a pontos definíció és módszertan kidolgozása, illetve a sok meglévő jelölési és címkézési séma egységesítése.
- Felméréseket végeznek a vásárlók és az információ kapcsolatáról, a vásárlási szokásokról és arról is, hogy a vásárlók szerint milyenek kellene lennie egy ilyen címkének.
  - A módszertan életciklus-elemzésen alapszik, minden vonatkozó környezeti hatást figyelembe véve, a meglévő EU-s és nemzetközi gyakorlattal összhangban, termék kategóriák és szektorok szerinti bontásban.
- b) Konzultációra 2012. január-áprilisban van lehetőség, ez idő alatt várják pl. a szociális partnerek észrevételeit is.
- c) A várható következmények:
- EU-s szinten marad minden, ahogy eddig is volt, de tagállami szinten, illetve egyes cégek (vagy akár iparágak) saját fejlesztésében várható azért változás.
  - Az Európai Ökocímke erősítése.
  - Egy (új) önkéntes séma kidolgozása.
  - Jogilag kötelező séma kidolgozása.
- d) Az ülés résztvevői részéről a szokásos kérdések merültek fel:
- A beszállítói lánc minden elemét újraszabályozzák-e (pl. állattenyésztés)?
Igen, figyelembe veszik, még ha nem is lesz azonnali hatása.
  - A negatív mellett a pozitív hatásokra is figyelnek-e?
Az életciklus-elemzés biztosítaná ezt.
  - Mi biztosítja, hogy nem a húsiparnál sokkal kisebb bőriparra hárul majd az új szabályoknak való megfelelés költségeinek túlnyomó hányada?
Nem a szektor méretétől függ az érdekképviselet.
  - Az EU-s szabályok betartatásának nehézsége az importált termékekkel szemben.
- e) Összességében mindenki egyetértett abban, hogy részt kell venni a konzultációs folyamatban, illetve hogy a témával a közeljövőben újra és újra foglalkozni kell majd, pl. júliusban; akár célszerű lehet a munkabizottság következő ülésének időpontját áttenni májusról júliusra, amikor már újabb információk is elérhetőek lesznek.

3. Társadalmi és gazdasági helyzetjelentés az egyes tagállamok bőriparáról – az ülés résztvevőinek beszámolója

Az általános trendek alapján növekszik a bizonytalanság, nagyrészt a nyersanyag-hiány miatt (ami főleg a nagytestű állatokat érinti), de nem segít az euró-dollár árfolyam ingadozása sem. A termelés 5% körüli növekedése a nyersanyag-árak megugrása miatt alig hozott növekedést a pénzügyi eredményességben. A bérek növekedése csak ott várható, ahol az állam megemeli a minimálbért, de itt pont ez okoz problémákat.

4. Az új ipari kibocsátásokról szóló irányelv (2010/75/EU) bevezetése – Keir McAndrew úr (Környezetvédelem Főigazgatóság / DG Environment) előadása

- Az IPPC és ahhoz kapcsolódó többi jogszabály (pl. 1999/13/EC, 2000/76/EC, 2001/80/EC) helyett biztosít egységes szabályozást.
- Orvosolná az IPPC mellett felmerült eljárási problémákat: pontosan meghatározza az engedélyezés feltételeit és az emissziós határértékeket.
- A bőripar specifikus szabályai is 2012. során kerülnek kidolgozásra.
- A COTANCE részéről most is felvetésre kerültek a korábban az IPPC irányelvet is érintő problémák, miszerint a szabályok nehezen alkalmazhatóak az Európában jellemző, kisebb bányákra; a referencia dokumentumok kidolgozása nehezen követhető nyomon, több egymás utáni szerző dolgozik rajtuk és az elkészítésük közben nincsenek értékelő ülések, csak előtte és utána egy-egy.

Az új szabályok alapján kezelhetőek lesznek a kisebb üzemek is; a referencia dokumentumok kidolgozására az általános gyakorlatnak megfelelően EU-s szakértőket kérnek fel, akik kötött ideig dolgoznak csak, utána más veszi át a feladatukat, de a DG ENV képviselője szerint ez ebből esetleges adódó problémákat most jobban tudják kezelni, mint az IPPC irányelv kidolgozása során.

Catherine Ganzleben / milieu – a 2004/37/EC irányelv érvényességi körének kiterjesztése az 1A és 1B kategóriába tartozó reprotoxikus anyagokra

- a) 105 ilyen anyag van, amit csak a 98/24/EC irányelv szabályoz, míg 54-et már kezel a 2004/37/EC.
- b) Négy lehetőség van:
  - Nem lesz szükség vagy nem lesz kifizetődő a változás.
  - Jogilag kötelező változás lesz.
  - Jogilag nem kötelező, ajánlásokban megfogalmazott változtatási szándék lesz.
  - Az előző két pont valamilyen kombinációja mellett döntenek.
- c) Jelenleg információt gyűjtenek, ehhez kéri a bőripar képviselőinek segítségét is, lehetőleg egy hónapon belül.
- d) COTANCE Nem pont erre alkották meg a REACH rendszert?
A REACH inkább a nagyobb kockázatot jelentő anyagokra vonatkozik és főleg tájékoztatási kötelezettséget jelent.
 Hogyan kezelik a vegyszerekben, készítményekben található szennyeződések, egyéb kiszámíthatatlan forrásokat?
Azzal tudnak foglalkozni, ami a biztonságtechnikai adatlapon is feltüntetésre kerül.
- e) ETUF:TCL Gazdasági és szociális szempontokat is figyelembe vesznek?
 Ne tiltsák be, amit nem lehet mással helyettesíteni.

5. A Foglalkoztatás, szociális ügyek és társadalmi befogadás Főigazgatóság (DG Employment, social affairs and inclusion) 2012-es munkaprogramjának bemutatása

A munkaprogram címszavakban:

- Összesen 129 különböző kezdeményezés.
- A társadalmi párbeszéd fejlesztése.
- Gazdasági fejlődés elősegítése (pl.: fiatalok foglalkoztatásának támogatása, „youth employment”).
- A pénzügyi szektor reformja.

- Külpolitika: EU bővítése, kapcsolat a szomszédos térségekkel.
- A közbeszerzés modernizálása.
- PROGRESS és EURES programok, különös tekintettel a Progress mikrofinanszírozási eszközre.

6. Projektek

a) OIRA: on-line kockázatelemzési program

- Bár létezik hasonló, általánosan használható eszköz, a projekt egy szektor specifikus, így várhatóan sokkal hatékonyabb megoldás nyújthatna majd.
- Kiválasztásra került egy alkalmas külső szakértő, a munkaadói oldal német képviselőjének segítségével.
- A projekt belső szakértőit is felkérték már: a munkavállalói oldal részéről a francia, spanyol és osztrák képviselő, míg a munkaadói oldalról a brit, olasz és nagy valószínűséggel spanyol képviselők vesznek majd részt az aktív munkában.
- Március második felében egy közbelső értékelő ülés, május végén pedig egy nagyobb (kb. 40 főre tervezett) találkozó kerül majd megszervezésre.

b) Szektori szakképzési tanács (Skills council)

- December 6-án – az EU-ban elsőként – megalakult a textil-, ruházati és bőripar szakképzési tanácsa.
- Az első év működését a Foglalkoztatás, szociális ügyek és társadalmi befogadás Főigazgatóság finanszírozza.
- A projekt külső szakértője Federico Brugnoli, aki szakértőként több más projektben is részt vett és részt vesz.
- 2012 decemberében – a megalakuláshoz hasonlóan – ismét konferenciát rendeznek.
- A szakképzési tanács munkájában nagy hangsúlyt fog kapni a nyelvi képzés.

c) Klímaváltozás – jelenleg már a zárójelentés elkészítése zajlik.

d) Átláthatóság (Transparency)

- Lezárult az előkészítési fázis.
- Készülnek a tagállami jelentések (illetve a svéd már készen is van) – az adatok összesítése és feldolgozása február végén esedékes.
- Márciusban el kell készülnie az egyes résztvevők által ismert, létező címkézési/jelölési módszerekről szóló gyorsjelentéseknek is. Mivel ezek és a tagállami jelentések is a szakértők saját nyelvén kerülnek összeállításra, az angolra fordítás is része a projektnek.
- Bevonásra kerülhet a munkaadói oldalról, az eddigi résztvevők mellett, Ausztria és Magyarország is.
- A projekt lezárása a COTANCE közgyűlés keretében történik majd, júniusban, Spanyolországban.

e) Társadalmi és Környezetvédelmi Jelentés III

- A projekt külső szakértője: Federico Brugnoli, aki sok éve foglalkozik ezzel a témával mind Olaszország tekintetében, mind nemzetközi szinten.
- A belső szakértőket a projektben résztvevő tagállami szervezetek biztosítják.
- (Ebbe a projektbe is) bevonásra kerülhet a munkaadói oldalról, az eddigi résztvevők mellett, Ausztria és Magyarország is.
- A projekt záróülése szeptemberben kerül majd megrendezésre, Bukarestben.

g) Új projektek

- Munkaadói oldal részéről csak a júniusi COTANCE közgyűlés után, tehát a 2012-es második beadási határidőt (várhatóan augusztus vége) megcélözva.
- Az ETUF:TCL is mással volt elfoglalva, lekötötte őket a más szakszervezeti szövetségekkel való összeolvadás, amit csak május 16-án zárnak majd le. A TCL szektor felelőse Luc Triangle marad.

7. A következő ülés helyszíne és időpontja

- Munkacsoport ülése: 2012. május (28. vagy) 29. – a novemberi plenáris ülés résztvevői 29-ét jegyezték fel, de a hivatalos jegyzőkönyvben (valószínűleg hibásan) 28-a szerepel.

8. Egyéb ügyek – nem merültek fel egyéb témák.

Részvételünket fontosnak és hasznosnak ítéljük, mivel a továbbiakban nemzeti szinten is érintenek bennünket mindazok az ülésen elhangzott információk, mint a „termékek környezetvédelmi lábnyoma” mérése, „életciklus” elemzések, „európai ökocímke”, beszállítói lánc újraszabályozása, a Szektori Képzési Tanácsok megalakítása (a textil-, ruházati- és bőripari szakképzési tanács elsőként alakult meg!) továbbá az egyes tagállamok bőriparáról szóló helyzetjelentések.

2012.03.26-29.

EU szintű Textil-Ruházati szociális partnerek munkabizottsági ülései, valamint EU szintű ÁPB ülés

Az üléseken nemzetközi részről az ETUF:TCL és az Euratex képviselői vettek részt, a hazai részről pedig a KÁPB-t alkotó munkaadói-, és munkavállalói oldali képviseltették magukat.

Az üléseken az alábbi témák kerültek megtárgyalásra:

Az EU divatiparának versenyképessége:

A divatipar jelentése önmagában több értelmezést indukál, mint image, identitás, szociális értékek, kulturális kifejezés. A divatipar termékeinek szimbólikus értékük is van, melyet szoros összefüggésbe hoznak a használati értékkel. Az ipar által előállított termékek kulcs jellemzői: fogyasztási termékek, személyes használatra, a funkcionalitásukkal összefüggésben szimbólikus értékük van, nagyfokú kreativitás, tervezés, márkanév, marketing és magas szintű kézimunka jellemző rájuk.

A divatcikkekkel foglalkozó vállalatok közötti piaci orientáció területén óriási eltérések vannak, mely különösképpen 3 területre koncentrálható, ezek a tervezés-orientált-, ár/tervezés orientált-, valamint az ár-orientált területek.

Üzleti alapon történő szerveződés és értékláncolat:

A divatiparok – különösképpen a ruházati, cipő – értékláncolata az iparok közül a legkorábban szerveződött valódi globális alapokra. Ez lépésről lépésre alakult ki a termelési és elosztási láncolatban, mindegyik specifikus igényekkel. A termelésnek vagy az értékláncolatnak a di-vertikalizációja figyelhető meg. Ahogy a szállítási és kommunikációs költségek csökkentek, ezek a különböző üzleti tevékenységek olyan ütemben kerültek kiszervezésre, ezáltal a világ különböző pontjain folytak az értékláncolatban a munkálatok. Napjainkban a divatiparágakat befolyásoló különböző trendek (fogyasztási szokások megváltozása - több kollekció, nagyobb rugalmasság) ösztönöztek arra, hogy megváltozzanak a gyártók és a kiskereskedők közötti üzleti kapcsolatok. Tisztán érzékelhető, hogy ezek a megújult kapcsolatok hatással voltak és vannak az EU divatiparainak struktúrájára és versenyképességi helyzetére. Így az európai divatiparokra jellemző mind a vertikális és a di-vertikalizáció.

Gyors divat és „tömeg-egyediesítés”:

Két kontraszt evolúció figyelhető meg a divat-ellátók (gyártók) és a kiskereskedők között –

- Egyrészt a divat-kiskereskedők egyre többet és többet vásárolnak off-shore módon, ez az alacsonyabb input költségeik következménye. Ez viszont intenzív együttműködést kíván meg az ellátói láncokkal. Mindezt teszik ezért, hogy megfelelő beszállítást biztosítsanak maguknak és minimalizálják a kockázatukat, ami abból adódhat, hogy az importált nyersanyagok adott időszakbeli hiánya miatt az eladásuk veszélyeztetve lehetnek.

- Másrészt a végső fogyasztók felé sokkal komplexebb lett az együttműködés, mivel a fogyasztóknak sokkal magasabb elvárásaik vannak a termékek divatjellemezőit tekintve. Éppen ezért a fogyasztók felé történő felelősség vagy az „időben a piacra” elv elengedhetetlen eleme lett, hogy optimalizálhassák az ellátási láncukat és a beszerzési műveleteiket.

A fentiek következményeként javasolt két különböző típusú divattermék gyártótól vásárolni:

- azoktól, akik meg tudnak felelni az alacsony költségű igényeknek és akik nagy mennyiségben tudnak szállítani, ők főleg az offshore ellátók
- azoktól, akik gyorsan tudnak kis szériás kollekciót szállítani magas minőségi divat-standardnak megfelelően. Ők kisebb mennyiségben látnak el és a divatváltozásokra valamint a fogyasztói igényekre gyorsan tudnak reagálni. Ők gyakran helyi szállítók, akik gyorsan szállítanak kis mennyiséget és alacsony szállítási költségen.

Divattartalom, kreativitás és design:

A tömegtermelésű árukat kínáló kiskereskedők gyakran nevezik magukat divattal foglalkozó kiskereskedőknek, ennek ellenére az világosan látható, hogy nagy különbségek vannak a divatvállalatok piaci orientációját illetően. A legfőbb piaci szegmenseket a következő területekre lehet felosztani: design orientált, ár/design orientált és árorientált.

Az EU divat-vállalatai között (gyártók és kiskereskedők) a divattartalom fontosságot és jelentőséget nyert. Mivel az árak egy csökkenő tendenciát mutatnak és a nem-EU országokból szállítók versenye erősen megjelent a piacon, ezért a divatvállalatok egyre jobban a megnövekedett fogyasztói igények kielégítésére koncentrálnak, folyamatosan keresve a termékek magas divattartalmát. A divattartalomnak egyre inkább szimbolikus értéke van, ezért az EU divatvállalatok törekednek arra, hogy elmozduljanak a „vörös óceán” felől a „kék óceán” felé, ahol kevésbé ádáz a verseny.

Hozzáadott érték és termelékenység:

Egy ipar gazdasági teljesítőképességét semmi nem jelöli jobban, mint a forgalomban a hozzáadott érték és a termelékenység jelzői. A hozzáadott érték egy adott időszakban létrehozott eredmény, a termelési érték és a vásárolt ráfordítások különbözete. A termelékenység (munkatermelékenység) a foglalkoztatás hozzáadott értékének az összegére vonatkozik és méri azt, s melyet a foglalkoztatott személy munkája által jött létre.

Fogyasztói piac evolúció:

A profit margin-t/mértéket befolyásolni lehet akár az adott egységre eső termelési költség csökkentésével, vagy a fogyasztók felé az árak növelésével. Piaci adatok azt mutatják, hogy a fogyasztói árak evolúciója szerint 2000-2010. között a divatipari termékek ára emelkedett, viszont közel sem olyan mértékben, mint az élelmiszerek és egyéb szolgáltatások árai. Szemléltetésül – 2005. óta a teljes árindex 10,2 %-os emelkedést mutat (beleértve az energia, élelmiszer, alkohol árakat), míg ugyanezen időszakban a ruházati alapanyagok ára csak 2,5 %-kal, a lábbelik ára csak 1 %-kal és egyéb ruházati termékek és kiegészítők ára csupán 4,3 %-kal emelkedett. 2005-2010. között viszont a ruhák ára 2,5 %-kal csökkent.

Az EU divatiparainak közvetett gazdasági hatása, foglalkoztatottakra való kihatás:

A kedvezőtlen gazdasági hatások eredményeként néhány igen jelentős országban csökkentek a divatiparral foglalkozó vállalkozások/cégek számai. Ami igen érdekes tény, hogy a vizsgált országokban a divatiparban foglalkoztatottak száma viszont nőtt. A legmagasabb emelkedés Litvániában figyelhető meg (46%), Finnországban és Bulgáriában (41%). De még azokban az országokban is, ahol a divatiparban foglalkoztatottak koncentrációja igen magas, ott is 20 %-os emelkedés látható a foglalkoztatottak arányában (Németország, Olaszország), vagy ahol még

magasabb, ez Franciaország, ahol 30%. Viszont az Egyesült Királyságban 7%-kal, míg Spanyolországban 2 %-kal csökkent a foglalkoztatottak aránya.

A fenti adatok az EU divatiparának közvetlen foglalkoztatottjainak arányát mutatja, de nem szabad elfeledkezni azon közvetett foglalkoztatottokról, akiket a divatipart „kiszolgáló” ágazatokban jegyeznek, ezek pld. a reklámpar, szépségipar, kozmetikai ipar stb.

Hamisítás elleni megállapodás – ACTA:

Az EU szintű szociális partnerek folyamatosan törekednek arra, hogy fair világkereskedelmi rendszert tartsanak fenn, védve ezzel az európai KKV-kat és azok foglalkoztatottjait. Ez a törekvés erős és hatékony eszközököt kíván meg a kreativitás és az innováció védelmére. Míg a nagy márkanévű cégek hatalmas összegeket fordítanak a hamisítás elleni harcra, nem szabad elfeledkezni a KKV-król, akik ezt pénzügyileg nem tudják maguknak megengedni, tekintet nélkül arra, hogy az adott KKV milyen terméket állít elő: tradicionálisat, műszakit, magad-technológiájú textileket-, ruházatot. A termékskála rendkívülien széles, amire a hamisítás, kalózkodás elleni harc vonatkozik.

Az EU szintű szociális partnerek hiszik, hogy a még nem ratifikált ACTA megállapodás érdekében fognak az Európai Parlamentben szavazni az európai városiak, munkavállalók, fogyasztók, vállalkozások érdekében.

Textil-Ruházati Szociális Párbeszéd Bizottsági ülés:

Megtörtént az előző ülés jegyzőkönyvének az elfogadása.

Az előterjesztett 2012. évi Munkatervet elfogadták a résztvevők.

Az EU Kereskedelmi, Gazdasági és Szociális témáinak közös érdekeltisége – GSP/Általános Preferencia Rendszer csomag nyomonkövetése:

- Tagországi lefedettség – 186 országból csak 86-ban él a szabadkereskedelmi megállapodás
- 2014. január 1-től kell alkalmazni a preferenciákat
- Termékek besorolása: mindösszesen 600 terméket fed le a GSP
- Az INTA és a Tanács is támogatta a GSP+rendszert, mely már 2010. óta napirenden van – INTA érvényessége 10 évre, a Tanács érvényessége határozatlan időre
- A reform lényege: gazdag országokat kivenni a rendszerből és a szegény országokat helyzetbe hozni
- Automatikus visszavonás is lehetséges lesz, ha az adott ország nem vesz részt aktívan a monitoringozásban
- Mit jelent a „kitettség” a gyakorlatban? - gazdasági-politikai: pld. Kína nem kap ilyen lehetőséget, Pakisztán nem felel meg a 27 alapelvnek! Azaz Pakisztán nem kerül bele automatikusan a rendszerbe (ENSZ emberi jogi vizsgálódását nem engedi az ország). Kína, India nagy versenytárs, azért nem kaphat GSP besorolást.
- FTA országokkal mi legyen a jövőben? – ha meg lesznek a végleges dokumentumok, akkor alakítják ki a szociális partnerek a véleményüket
- GSP+ volumenben: 198 M EUR volument jelent, a micro és KKV-k ebbe belerokkannak, mire az eljárás befejeződik!

Az EU Ágazati Képzési Tanács, mely 2011. december 6-án került létrehozásra az EU szintű szociális partnerek által (ETUF:TCL, Euratex, Cotance). Működéséhez a nemzeti Megfigyelő Központok munkája kiemelt jelentőségű.

- az iparág helyzetéről 2012. január 11-én volt egy szakértői megbeszélés
- 2012. április 4-én a Tanács Bologna-ban találkozik

- Szakértői megbeszélést terveznek 2012. szeptember 20-án, a zárókonferenciát decemberben tervezik.

A projekt egy „zászlóvivő” projekt volt. A könnyűipari ágazatot kiemelten figyeli minden olyan ipari szervezet, akik a maguk ágazatában is erre az útra szeretnének lépni.

A témában 2012. július végére elkészül az Euratex által menedzselni kívánt további projekt.

Szerkezetátalakítás, változások kezelése – Foglalkoztatási Főigazgatóság:

Még nincs megállapodás a szociális partnerekkel. Helyi és regionális szereplők is bekapcsolódhatnak. Szerették volna a válság hatásait számba venni, a versenyt és a foglalkoztatásokat, hogy hogyan kerüljenek kezelésre. Várható volt a termelés szabadesése, a munkahelyek megtartása volt a cél. Erre nem volt kidolgozott mechanizmus. Strukturális változások zajlanak. Ehhez kevés állami források állnak rendelkezésre. A helyzet komplex együttműködést kíván az EU DG között a kereskedelem-foglalkoztatás-kutatás terén. Az anyag jelenleg vitaanyag. Szeptember elején megy a Parlament elé. Jó, hogy kezdeményezett a Bizottság, de körültekintőnek kell lenni. Ne legyen túl sok kötelező szabály. Képesítések, képzési tervek a fontosak. A nélkül nem lehet változásokat kezelni.

EU Szociális Alap:

Források rendelkezésre állnak. Az EU Szociális Alap 11 Mrd EUR/év. Lehet ebből finanszírozást találni, lsd. Képzési Tanács. Euratex információt fog a részletekről eljuttatni.

Divatipar naprakésszé tétele:

Két szakpolitikai dokumentum kerülhet felmutatásra:

- 1.) Zöld Könyv a kreatív ágazatokról, mint képzőhelyekről
- 2.) Kézműves iparról, mint design tervezésekről

A divatipar legfrissebb adatai alapján 5 millió főt foglalkoztat indirekt módon – kereskedelem, textiltisztítás, újságok, divatbemutatók stb. az EU GDP-jének a 3 %-át adja.

Jövőbeni projektlehetőségek:

Worth Pilot Project – 2013 – tervezők gyakorlata

Ökoinnovációs projekt – 2013. után - személyre szabott szolgáltatások

Egyebek:

ACTA – hamisítás elleni küzdelem. 21 országból 3 ellene szavazott. Az EU szociális partnerei a nemzeti tagokkal együtt meg vannak arról győződve, hogy az ACTA nem sért semmilyen emberi jogot. Ezzel összefüggésben fontos látni, hogy nem csak a fogyasztóknak vannak jogai, hanem az iparban dolgozó munkavállalókat is meg kell védeni !

Plenáris ülés tervezett időpontja: 2012. december 18.

2012.04.01-03.

Régiós ágazatközi konferencia Prágában

A konferencián részt vett:

a Bányaiipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (BÁPB) képviselőjében Pápis László

a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) képviselőjében Csanádi József, Cseh Zsuzsanna, Varga Éva.

A konferencia célja: konzultáció az új szervezet megalakulásának előkészítése, a Közép-Kelet Európai régió formális megalakítása, a régió szervezetei által az új vezető szervezetbe delegáltak jelölése.

Az Európai Fémipari Dolgozók Szövetsége (EMF), az Európai Bánya-, Vegyészeti- és Energia Ipari Dolgozók Szövetsége (EMCEF) és az Európai Textil-, Ruházati-, Bőr- és Cipőipari Dolgozók Szövetsége (ETUF:TCL) vezető testületei több éves előkészítő tevékenység eredményeként elhatározásra jutottak abban a tekintetben, hogy szervezeti, anyagi és szellemi erőiket koncentrálna elkülönült struktúráikat egyenként megszüntetve, ugyanakkor egy mozzanat eredményeként, egyesülve teremtik meg, az eredményesebb érdekvédelem, a hatékonyabb szervezeti és szakmai működés kereteit, és forrásait.

Ennek az előkészítő munkának az eredményeként a ma még külön működő mindhárom európai szervezet vezető testületeinek döntéseire alapozva alakították ki az új, egységes szervezet struktúráját, nevét.

Az új szervezet struktúrájában módot és szervezeti lehetőséget kap mindhárom európai szervezet szakmakultúrájának megőrzésére, képviselésére.

Az új szervezet neve: **Európai Ipari Dolgozók Szövetsége (EIWF).**

Az EIWF a független és demokratikus szakszervezetek szövetsége, amely képviseli a fémiparban, a vegyiparban, az energiaiparban, a bányászatban, a textiliparban és a kapcsolódó ágazatokban foglalkoztatott fizikai és nem fizikai dolgozókat.

Az Európai Ipari Dolgozók Szövetségének (EIWF) Alakuló Kongresszusára 2012. május 16-án kerül sor Brüsszelben. Az ezt megelőző napon – külön-külön - kerül megtartásra az új szervezetet létrehozni szándékozó három európai ágazat Záró Kongresszusa.

A folyamat előkészítésének egyik kiemelkedően fontos állomása volt az április 1-3. között Prágában megrendezett a Közép-Kelet Európai országok (Cseh Köztársaság, Magyarország, Lengyelország, Szlovákia és Szlovénia) Európai Fémipari Dolgozók Szövetségéhez (EMF), az Európai Bánya-, Vegyészeti- és Energiaipari Dolgozók Szövetségéhez (EMCEF), valamint az Európai Textil-, Ruházati-, Bőr- és Cipőipari Dolgozók Szövetségéhez (ETUF:TCL) tartozó tagszervezetek vezetőinek részvételével megtartott regionális konzultáció.

Az EMF, az EMCEF és az ETUF:TCL vezető testületeinek és az Alakuló Kongresszust előkészítő bizottságok megbízásából **Luc Triangle** az ETUF:TCL főtitkára részletesen ismertette a három európai szervezet egyesülését előkészítő munkálatok állását az új szervezet céljait, motivációját és elképzelt szervezeti struktúráját.

A résztvevők számos kérdést vetettek fel -. többek között – az egyes nemzetek és ágazatok képviselését, valamint az új szervezet nyelvhasználati szabályait illetően.

Ágazatközi, nemzeti és regionális egyeztetés eredményeként alakult ki az egyes személyek jelölése.

Az egyeztetések eredményeként az EIWF vezető testületeibe a régiós tagszervezetek az alábbi tisztségviselőket jelölték:

A fémipari ágazatok (EMF) képviselésében

Josef Stredula a cseh fémipari szakszervezet elnökét

a vegyipari, energiaipari, bányászati ágazatok (EMCEF) képviselőjében
Székely Tamás a magyar vegyipari szakszervezet (VDSZ) elnökét

a textil-, ruházat-, bőr- és cipőipari ágazatok (ETUF:TCL) képviselőjében
Anton Rosmann a szlovén textil-, ruházat-, bőr- és cipőipari szakszervezet elnökét.

A tanácskozáson mindhárom javasolt jelölt mellé póttagok jelölésére is sor került.

A régiós ágazati konferencia résztvevői tájékoztatást kaptak arról is, hogy a három ágazat világszervezeteit érintően is egyesülési elképzelések nyernek megvalósítást.

Az egyesülő kongresszusra 2012. júniusában Koppenhágában kerül sor.

Az új szervezet neve **IndustriALL Global Union (IGU)** lesz.

2012.05.10.

Könnyűipari Szakmai Nap

2012. május 10-én Budapesten a BDSZ székházban a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) Textilipari, Ruhaiipari, Bőriipari Tagozatai, valamint a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) közös szervezésében került megrendezésre immár második alkalommal a Könnyűipari Szakmai Nap.

Varga Éva, a nap moderátora, a BDSZ Ruhaiipari Tagozatának alelnöke bevezető beszédében kifejtette, hogy 2011. év májusában rendezték meg első ízben nevezett szakmai napot azzal a céllal, hogy hagyományt és rendszeres konzultációs fórumot biztosítsanak a képviselt ágazatokban működők, dolgozók, illetve a szociális partnerek részére, alakuljon ki párbeszéd a könnyűipar jövőjéről, az együttműködés lehetőségeiről és az ágazati érdekképviseletről.

Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke indító gondolataiban elmondta, hogy a könnyűiparnak a következő évtizedekben kiszámíthatónak kell lennie, kiszámítható foglalkoztatási viszonyokat és tisztességes megélhetést kell biztosítani az iparban dolgozóknak, munkaadóknak és munkavállalóknak egyaránt. Ennek a szükséges célnak az elérésére nem szabad elfeledkezni arról, hogy az országban kiváló felkészült szakemberek tudnak munkálkodni a megvalósításban. A kiszámíthatatlan politikai viták helyett a valós problémákról kell beszélni. A munkáltatókkal való együttműködés fontos, hiszen ez a kapcsolat olyan szabályozott környezetet tud teremteni, mely a munkavállalók érkeiben tud működni. Van egy vízió, mely szerint ha Magyarországon tudnak gazdasági folyamatokat orientálni, innovatívnak lenni, a képzés-, szakképzés rendszerén keresztül, a kutatás-fejlesztésen át eredményeket elérni, akkor a jövő gyermekei számára ez biztos jövőt tud teremteni arra, hogy az országban belül számításaik beváljanak.

Tomor János, a Magyar Könnyűipari Szövetség (MKSZ) igazgatója, a KÁPB munkaadói oldalának társelnöke előadást tartott az „Aktuális témák a ruha-, textil-, textiltisztító-, és bőriipari ágazatokban” címmel. Előadását 4 fő téma köré csoportosította:

- Zöld Könyv – Restructuring in Europe 2011, EU divatiparának versenyképessége
 A Zöld Könyv azzal a céllal készült, hogy azonosítsa a szerkezetátalakítás és szakpolitikai intézkedéseket, előmozdítva a foglalkoztatás, növekedés és versenyképesség témáját. További célja, hogy hozzájáruljon azon szinergiák fokozásához, melyek a szerkezetátalakítással és a változáshoz való alkalmazkodással

kapcsolatos kihívások kezelése kapcsán jönnek létre a releváns szereplők között, figyelembe véve az EU Bizottság, a szociális partnerek, a régiók, a Tagállamok és több más érintett fél utóbbi években végzett munkáját is.

- Mi a helyzet itthon? – 2011. jellemzői, következtetések
A nagy növekedés a textiliparban következett be, „a számok tükrében” ez húzta fel az ágazat egészét. A technikai/speciális igényekre fejlesztett textíliák növekedése gyorsabb. Aránya elérte a 34 %-ot. Jelentős arányt képvisel az autó üléshuzat gyártók teljesítménye. A védő és munkaruházat részaránya is emelkedő.
2011-ben a magyar átlagbér 213.054,- Ft volt. Ez 5,2 %-kal emelkedett az előző évhez viszonyítva. 2011-ben az átlagos bruttó bér a textiliparban emelkedett 4,3 %-kal. Az átlag 146.461,- Ft/hó, miközben a konfekcióiparban szignifikánsan kevesebb, itt az átlag 111.715,-Ft/hó, ezzel együtt ez 6,9 %-kal magasabb az előző évihez viszonyítva.
- 2014. Új GSP rendszer – kereskedelempolitikai változások
A GSP+ rendszer: a védintézkedések és monitorizáláskori kötelelem a szociális partnerek kérése alapján került be a tervezetbe. A kötelek betartásának bizonyítása a kedvezményezett ország kötelezettsége lesz. A Tanács és a Parlament ebben már egyetértett. A gyakorlatban – Kína, India mint vetélytárs nem kap GSP besorolást. Pakisztán nem felel meg a 27 alapelvnek (ENSZ vizsgálat folyik emberjogi előírások megsértése miatt). A textil és ruházati import egy hatástanulmány alapján nem fog növekedni.
- EU TCL Szakképzési Tanács
Brüsszelben 2011. december 6-án írták alá létrejöttét egy megállapodás formájában az EU szintű textil-, ruházati-, bőripari szociális partnerek (ETUF:TCL, EURATEX, COTANCE). A megállapodás egy zászlóshajó projekt eredményeként jött létre, amire minden olyan ipari szervezet figyel, akik erre az útra szeretnének lépni. Előreláthatóan 2012. év folyamán a kereskedelem iparág fogja másodikként megkötni hasonló tartalmú megállapodását és a vegyipar is a projekt kezdő szakaszába lépett már.
Magyarországon a helyzet sajátos, mivel nemrég fejeződött be a foglalkozás, képzés, foglalkoztatás ellenőrzés integrációja. A hazai KÁPB-nek ezen a struktúráján belül kell keresnie azon partnereket, akik együtt tudnak működni.

Keleti Tamás, a KÁPB munkavállalói oldalának társelnöke az ÁPB-k szervezetéről, betöltött pozícióikról, törekvésekről adott részletes tájékoztatót.

ÁPB-kből immár 36 van az országban. Ennek egyike a KÁPB, az Ágazati Részvételt Megállapító Bizottság (ÁRMB) által „megmérettetve”.

A bizottság úgy hazai, mint EU-szinten részt vesz a szociális partnerek munkájában. Az együttműködés lényege: a képviselt ágazatok működőképességének, foglalkoztatásának és az ott dolgozók megélhetésének biztosítása.

A 2011. évi sikeres és eseménydús munkáért a KÁPB tagokon kívül köszönet a TMTE-nek, az INNOVATEXT-nek és a szakmai lapoknak (Textilforum, Textiltechnika, Bőr- és Cipőtechnika).

Dr. Pataki Pál, az INNOVATEXT vezérigazgatója, a TMTE elnöke a „TEXPLAT által meghatározott irányok a könnyűiparban” címmel tartott előadást az alábbi témaköröket részletezve:

Kapcsolódás nemzetközi projektekhez – a 7. keretprogram nemsokára véget ér, ezután következő projektek Kutatás-Fejlesztési program lesz Horizon 2020 néven.

A magyar textil-, és ruhaipar kutatás-fejlesztési és innovációs stratégiája/A magyar textil- és ruhaipar K+F+I stratégiájának megvalósítási terve – a szakmai programok mindegyike az ágazati célokon kívül fontos társadalmi célokat is kitér maga elé, amelyek egyértelműen kapcsolódnak a kitörési

pontokhoz, amelyeket napjainkban az Új Széchenyi Terv határozott meg. Az új innovatív textiltermékek és szolgáltatások jelentősen hozzájárulhatnak az egészségipar, a fenntartható építőipar, lakásépítés, a zöld gazdaság programjainak sikeréhez és kreatív iparágként is szerepe lehet a gazdaságpolitikai célok elérésében.

Az európai környezetbarát védjegy – az EU által kiadott védjegyet 1992-ben vezették be és 26 termékcsoporthoz van kidolgozott követelményrendszere. A követelményeket 2-5 évente megújítják. Azon textiltermékek nyerhetik el a védjegyet, amelyek környezetbarát módon állítanak elő, kielégítik mind a hatályos jogszabályokat, mind a védjegyhez rendelt követelményeket, kisebb a vízszennyezés a hagyományos módon előállított textíliákhoz képest. Eddig több mint 110 ezer textiltermék kapott öko címkét, ami igen jelentős. Minden évben ellenőrző vizsgálatokat kell elvégezni, hogy az adott termékek hogyan felelnek meg a kor követelményeinek.

Kiss Attila a BERWIN Ruhagyár Rt. pénzügyi igazgatója/gazdasági vezetője esettanulmányban számolt be a minimálbér, a garantált bérminimum és bérkompenzáció végrehajtásáról, ennek hatásairól a ruhagyárra. A variációk közül a „kompenzációt” választották, ebben az esetben élhetnek az adójóváírással és megmaradt a cafeteria rendszer is.

Kovács Jánosné a BDSZ martfűi területi alapszervezet elnöke „szakszervezeti szemmel”, konkrét példákkal ecsetelte a 2012-ben végrehajtott béremeléseket és ennek hatását a bőriparra vonatkozóan. Az illető cég beállt az új minimálbérrre, ami 15-19 %-os bérfejlesztést indukált és él a kompenzációval. Az örök probléma – mint többségében nőket foglalkoztató iparágrol lévén szó – hogy akinek nincs gyermeke, annak nem változik a bére, sőt reálbérvésztése van.

Kocsis András a BCE igazgatója rövid tájékoztatót tartott a munkavállalók nettó munkabérének megőrzéséhez szükséges 2012. évi béremelés végrehajtásáról a cipőiparban. A képviselt cégek az év elejei kötelező minimálbért véghezvitték, de számolnak létszámleépítéssel. Ezen kívül az 5 % bérkompenzáció már elviselhetetlen. Előreláthatóan az idei év veszteséges lesz. 2013-ban – miután nem fogják tudni megvalósítani az elvárt béremelést, a bérkompenzációt sem tudják majd igénybe venni – a veszteség még nagyobb lesz. A létszámleépítés és a felszámolás veszélye fennáll. Félreértés ne essen, a munkaadóknak is fontos a foglalkoztatás, szívesen adnának béremelést, ha lenne miből.

Csanádi József a BDSZ Textilipari Tagozat vezetője a 2012. július 1-vel bevezetésre kerülő új Munka Törvénykönyve (Mt.) változásairól beszélt, valamint az európai szintű szakszervezeti egyesületi folyamatról számolt be.

Az új Mt.-t jelentősen átdolgozták, 6 részből áll, plusz a hatályba léptető rendelkezések külön tv-ben kerülnek részletezésre. 2/3-a hasonló az 1992. évihez képest, 1/3-a újnak mondható. Cél: a szerződéses rendszer erősítése. Új momentum: fejezetenként szerepel az „eltérő megállapodás” megnevezés, azaz minden fejezet végén csoportosítva vannak azok az előírások, amelyek az Mt.-től az eltérést lehetővé teszik. 60 szabály van, ami kogensnek tekinthető és 118 olyan lehetőség van, amitől el lehet térni, ebből 84-85 a munkavállaló javára.

A Szakmai Nap résztvevői egyetértettek abban, hogy a KÁPB-ben tömörülő érdekképviseletek és szakszervezetek olyan meghatározó erőt képviselnek az ágazatban, hogy az Mt.-től eltérő álláspontjaikat akár külön megállapodásban is megfogalmazhatják. Érdemes az erről folyó eszmecsereket tovább folytatni.

KSZ erejű megállapodást köthet az ÚT, ún. üzemi megállapodást, kivéve bérkérdésben. Ez a lehetőség akkor áll fenn, ha az adott munkahelyen nincs szakszervezet, vagy van, viszont nem éri el a 10 %-os szervezettséget.

2012. május 14-17. között Brüsszelben kerül megtartásra az ETUF:TCL Végrehajtó Bizottsági ülése, majd az ETUF:TCL feloszlató kongresszusa, végezetül – záró akkordkén – az EIWF (Európai Ipari Szakszervezeti Szövetség) alakuló kongresszusa. Az EIWF széles koalíciója egyesíti a munkavállalókat a fém, vegyipar, gépipar, bányászat, energiatermelés, valamint a textil-, bőr- és ruhaipari ágazatból Európa-szerte, mely olyan erő lesz, amivel számolni kell a civil társadalomban, a több, mint 8 millió szervezett munkavállaló és a több, mint 230 tagszervezete révén.

2012.05.14-17.

ETUF:TCL Végrehajtó Bizottságának ülése, ETUF:TCL feloszlató kongresszusa, EIWF alakuló kongresszusa. A programokon a KÁPB munkavállalói oldala képviseltette magát.

Az ETUF-TCL Végrehajtó Bizottságának előkészítő döntése alapján aznap délután az ETUF-TCL kongresszusa kimondta a feloszlást és az új szervezetbe (EIWF) való tömörülési szándékát.

2012. május 16-án ETUF:TCL és EMCEF és EMF megalakította az új szervezetet "IndustriAll - European Trade Union" néven. Rövidített nevén EIWF. 2012. május 31-ig mindhárom szervezet még működik jogilag utána azonban csak az IndustriAll Európai Szakszervezeten belül. További információ az új szövetségről az alábbi weboldalon olvasható: www.industriAll-Europe.eu.

A három európai szakszervezeti szövetség az alábbi politikai nyilatkozatot fogadta el: Jelen határozattal az Európai Ipari Dolgozók Szövetsége (EIWF) alapító tagjai kinyilvánítják közös akaratukat, hogy egyesítsék erőiket a minden európai ipari munkás tisztességes munkakörülménye és foglalkoztatási biztonsága érdekében folytatott harcban. Az elmúlt évek válságának eseményei jól mutatták, hogy egy széles, erős és határozott európai szakszervezeti szövetség szükséges a munkavállalói érdekek védelméhez az európai feldolgozóiparban, a 21. század globalizált gazdaságában.

Az EIWF széles koalíciója egyesíti a munkavállalókat a fém, vegyipar, gépipar, bányászat, energiatermelés, valamint a textil-, bőr- és ruhaipari ágazatból Európa-szerte, mely olyan erő lesz, amivel számolni kell a civil társadalomban, a több mint 8 millió szervezett munkavállaló és a több mint 230 tagszervezete révén.

Az új szervezet tisztségviselőit ezen a napon választották meg, akik a politikai határozat értelmében vezetik a továbbiakban. Megválasztott vezetők:

Elnök: Michael Vassiliadis (EMCEF);

Főtitkár: Ulrich Eckelmann (EMF)

Alelnökök: Valeria Fedeli (ETUF-TCL), Renzo Ambrosetti (EMF), Anders Ferbe (EMCEF)

Főtitkár-helyettesek: Luc Triangle (ETUF-TCL), Bart Samyn (EMF), Sylvain Lefebvre (EMCEF)

A megszerzett információ és annak hazai hasznosíthatósága:

Az új szervezet tömöríti az EMCEF, EMF és ETUF-TCL ágazati szakszervezeteit európai szinten.

Ez mintául és iránymutatásul szolgálhat az elaprózott szervezeti struktúrában működő magyarországi ágazati szakszervezetek számára ahhoz, hogy milyen cél érdekében, milyen módszerek, milyen előkészítés, milyen személyi kompetenciák és milyen szervezeti struktúra eredményezheti azt, a kívánatos magyarországi szervezeti struktúrát, amely - az európaihoz hasonlóan - az erők, kapacitások koncentrálásán keresztül vezet egy összefogottabb, eredményesebb érdekvédelemhez, érdekképviselőhöz.

A szervezetben minden eddig tagszervezet alanyi jogon vesz részt (EIWF alapszabály 18. cikkely/a pontja: „a VB-ben minden tagszervezet képviseltetheti magát az alapító kongresszus után két évig (2012. június – 2014. június)”. A 2014-2016-os időszakra vonatkozóan ez már változik és ettől az időszaktól kezdődően országokénti súlyozott részvétel lesz (EIWF alapszabályának 18. cikkely/b pontja: „Átmeneti lépések vezetnek a VB végleges összetételének kialakításához, amely ország képviselőtlen alapul az alábbi kulcsok használatával 2014. júniustól a 2016. évi kongresszusig tartó időszakban”).

Az EIWF-nek 8 régiója van, amelyből Magyarország a Keleti régióba tartozik a cseh, szlovák, lengyel és szlovén tagszervezetekkel.

A tárgyalás, együttműködés, megállapodás eredményeként a szakmai kapcsolat terén, illetve a hivatalban felmerülő további feladatok:

A továbbiakban az új szervezet EIWF eseményein – ez magában foglalja a volt három európai szakszervezeti szövetség ágazatait -, ülésein a BDSZ, a tagozatok delegáltjai vesznek részt.

Az új szervezet felépítése szerint a magyar szakszervezet képviselői a négy politikai bizottságban vehetnek részt:

- Kollektív Tárgyalási és Szociálpolitikai Bizottság (CBPC)
- Vállalatpolitikai Bizottság (CPC)
- Iparpolitikai Bizottság (IPC)
- Szociális Párbeszéd Politikai Bizottság (SDPC)

Alapszabály 29. cikkely szerint:

A CBSPC, IPC és CPC összetétele:

- Minden tagszervezetnek joga van delegálni képviselőt ezekbe a bizottságokba minden kongresszusi ciklus elején.
- A politikai bizottságok tagjaira történt delegálás az egész kongresszusi ciklusra történik.

Az SDPC összetétele:

- Közvetlen részvétel minden olyan ágazatból, ahol hivatalosan létezik szociális párbeszéd bizottság, valamint azokból az ágazatokból is, ahol a munkáltatói szervezetekkel nem formalizált szociális párbeszéd folyik.

Ezen kívül pedig az alábbi ágazati bizottságokban képviseltetik magukat a magyar szakszervezetek:

- Textil-, ruházati-, bőr- és cipőipar
- Acélipar
- Gyógyszergyártás
- IKT
- Gépgyártás
- Autóipar
- Repülőgyártás-űripar
- Hajógyártás
- Alapanyagok (vegyi, gumi, üveg, papír, cement stb.)
- Energia (villamos energia, olaj, gáz, szénbányászat, szél- és napenergia)

Ennek megfelelően módosul, illetve egészül ki a jövőben a KÁPB-nek és a BDSZ könnyűipari tagozatainak a nemzetközi tevékenysége.

2012.05.28-30.

EU szintű Bőripari ÁPB ülés Brüsszelben

A kiküldetés célja:

- Részvétel az EU szintű Bőripari ÁPB munkabizottsági ülésén
- Részvétel a bőripar ágazati OIRA (munkabiztonsági és munkaegészségügyi online kockázatelemzés) projektjének záróülésén

Az EU szintű Bőripari ÁPB ülésnél az ülést megelőzően mind a munkaadói, mind a munkavállalói oldal külön egyeztetést tartott, amelyen mindkét oldalnak alkalma volt még egyszer egyeztetni álláspontját a plenáris ülés napirendi pontjairól, illetve egyéb, aktuális kérdésekről.

Plenáris ülés:

1./ Az előző ülés jegyzőkönyvének és jelen ülés napirendjének elfogadását követően megvitatásra került az EU-Ukrajna szabadkereskedelmi megállapodás. Ukrajna magas (25%) exportvámot vezetett be, mely az EU-t is sújtja, ez az új megállapodás értelmében 12,5%-ra mérséklődik és 10 év alatt 0%-ra fut ki.

2./ A dán javaslatot az indokolta, hogy Dániában a vizsgált bőrtermékek 30%-ánál találtak 3mg/kg határérték feletti Cr(VI) tartalmat. A 6 vegyértékű krómtartalom bőrrallergiát okoz, ezért indokolt a testtel kapcsolatba kerülő bőrök esetén (ruházati-, kesztyű-, lábbeli bőrök) ennek betiltása. Jelenleg az európai piacon nincs egységes korlátozás a Cr(VI)-ra, bár a legtöbb Tagállam hasonló módon tiltja.

3./ Az EU-nak 1974 óta van állatjóléti stratégiája. 2012-től a tojótyúkrok ketrecméretére vonatkozó jogszabály, 2013-tól vágóhídi jogszabály kerül bevezetésre. A bőr a vágóhidak mellékterméke, minőségét, mint ahogy az állat húsának minőségét is, meghatározza az állat tartásának módja, tápláltsága, egészségi állapota, levágása stb.

Az elért eredmény: Közös állásfoglalás-tervezet, mely az elhangzott vélemények, javaslatok alapján kerül összeállításra és elküldésre, véleményezés céljából, a résztvevőknek.

A megállapodás tartalma:

1./ Az Ukrajnával kötött megállapodás ne legyen precedens más kétoldalú megállapodások esetére. Hosszú a 10-15 éves kifizetési idő.

2./ Európában már régóta nem okoz gondot a bőrök Cr(VI) tartalma, de ennek az import esetén van jelentősége, ezért a javaslatot az ülés támogatja.

3./ A vágóhidakkal, vágással kapcsolatos jogszabály kidolgozásába a bőripari képviselő szakmai szervezeteket nem vonták be.

A következő plenáris ülés 2012. szeptember 26-án tervezett..

A Környezetvédelmi Jelentés tárgyalása szeptemberben, Bukarestben lesz, melyre előzetes szóbeli meghívás érkezik.

A bőripar ágazati OIRA (munkabiztonsági és munkaegészségügyi online kockázatelemzés) projektjének 2012. május 30-i záróüléséről:

Luc Triangle és Gustavo Gonzalez-Quijano rövid bevezetője után Julia Flintrop, az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (OSHA) munkatársa kapott szót. Bemutatta az OIRA-eszköz történetét (holland nemzeti projektből adoptálta az Unió), majd ismertette a már kidolgozott általános eszközt, külön kitérve használatának feltételeire.

Ezek után aláírásra került a bőripari OIRA-eszközzel szülő memorandum aláírására a résztvevő szociális partnerek részéről, ezzel megnyitva az utat az eszköz széleskörű használatához.

Az általános eszköz alapján kifejlesztett tényleges bőripari programot Reinhard Schneider projekt szakértő (Német Bőrszövetség) mutatta be részletesen.

2012.07.02-05.

ESCO program bevezető plenáris ülése, Textil-Ruházati-Bőripari Referencia Munkacsoport ülése Brüsszelben.

Az ESCO kódokkal (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations=Európai Készségek/Kompetenciák, Képesítések és Foglalkozások Európai Osztályozási Rendszere) kapcsolatosan az Európai Bizottság Foglalkoztatás, Szociális ügyek és Társadalmi befogadás Főigazgatósága elindított egy programot, mely azt célozza, hogy minden egyes ágazatra vonatkoztatva egységes foglalkoztatási taxonómia kerüljön kidolgozásra. A cél, hogy az EU Tagállamai számára egységes foglalkoztatási kódrendszer, egységes foglalkoztatási taxonómia működjön, mely hatására azt várják, hogy jelentősen nőhet a munkaerő közvetítés hatékonysága a Tagállamok között. Ennek kidolgozásához nemzeti szakértőket vonnak be.

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal (NMH) is kapott megkeresést a témában az EU Bizottságtól azon lehetőséget megkapva, hogy az alábbiakban felsorolt ágazatokat érintően ágazatspecifikus szakértőket delegáljon.

Az érintett ágazatok:

- Egészségügy és szociális munka tevékenységek
- Textil-, Ruházati-, Bőripari és ezekkel összefüggő termékek gyártása
- Nagykereskedelem, Kiskereskedelem, Bérlés és Lízing
- Állatorvosi tevékenységek
- Szálloda-, és vendéglátóipar, Utazásszervezés és ezekkel összefüggő tevékenységek

Fontos megemlíteni, hogy az EU Bizottság 2017-ig a gazdaság valamennyi (28) ágazatát le kívánja fedni az ESCO osztályozási rendszerrel. 2011-ben a Mezőgazdaság, Erdészet, Halászat Referencia Munkacsoport kezdte meg munkáját.

A Textil-,Ruházati-,Bőripari és ezekkel összefüggő termékek gyártása területre az NMH által kerültem delegálásra, mint a Társadalmi Párbeszéd Osztály keretein belül működő ágazati párbeszéd bizottságok titkára (Bányaipari, Könnyűipari, Magánbiztonsági, Postai ÁPB-k), többek között a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) titkára. A delegálást a szakmai önéletrajz alapján az EU Bizottság elfogadta.

Az ESCO program bevezető ülése plenáris üléssel kezdődött, ahol részletesen bemutatásra került az ESCO rendszer és annak jövője. A plenáris ülést követően az illető ágazatok szakértő ún. Referencia Munkacsoportokba (RM) tagozódtak.

Az ESCO Referencia Munkacsoportokba a piac valamennyi szereplőjét szándékozza a program involválni:

- Köz-, és privát foglalkoztatási szolgálatok
- Szociális partnerek
- Nemzeti oktatási, képzési és minősítési hatóságok és intézmények
- Ágazati Szakképzési Tanácsok (információ: a textil-ruházati-bőripari európai szintű szociális partnerek az EU Bizottsággal 2011. december 6-án írták alá Megállapodásukat a Könnyűipari Ágazati Szakképzési Tanács létrehozására)
- Humán erőforrás menedzsment, toborzó és karrier meghatározó szakértők
- Statisztikai és kutatási intézmények
- Osztályozási rendszerek szakértői
- Nemzetközi szervezetek, mint pld. ILO, OECD

Az ESCO víziója – Miért szükséges kifejleszteni egy európai osztályozási „linket” a készségekhez/kompetenciákhoz, képzettségekhez és foglalkozásokhoz kapcsolódva ?

Napjainkban a munkavállalók készségei rendkívül fontossággal bírnak a munkaadók számára, akik egyre nagyobb figyelmet fordítanak arra, hogy az általuk foglalkoztatott mit tud, mit és milyen gyorsan ért meg, mennyire tudja a tudását a gyakorlatban alkalmazni. Mindezek fontossága gyakorlatilag egy szintben van a formális képesítésükkel. Ezen kívül a transzverzális készség és kompetencia is egyre nagyobb hangsúlyt kap, mint pld. a kommunikációs készség, a tanulásra való képesség és új kezdeményezések iránti fogékonyság.

A köz-, és privát foglalkoztatási szolgálatok úgy válaszolnak erre a „trendre”, hogy fokozatosan változó megközelítést alkalmaznak a foglalkoztatás fókuszálásától a készségek-kompetenciák megközelítés irányába. Néhány foglalkoztatási szolgálat nemrég kezdte meg a meglévő foglalkoztatási osztályozási rendszerének kiegészítését a készségek ötvözésével.

A készségekre való koncentráció tulajdonképpen megteremti egyben a lehetőséget a képzés/oktatás és foglalkoztatás közötti kommunikációs rés összekötésére. Ez előreláthatóan segíti megnövelni a képzés/oktatás felelősségvállalását és javítani fogja a munkaerőpiacon a kereslet-kínálat összeillesztését. Alapvető cél a munkaerő piaci szükségletek és a rendelkezésre álló készségek jobb összehangolása, a képzés/oktatás és a munka világának összekapcsolása.

Az Új Munkahelyek, Új Készségek kezdeményezés keretében már megszületett az a javaslat, hogy egy egységes, közös nyelv kerüljön kialakításra a képzés/oktatás és a munka világa között. Ezt a javaslatot megerősítette az Európa 2020 európai uniós növekedési stratégia az intelligens, fenntartható és inkluzív EU gazdaság felé. 2010. május 13-án az Oktatási Tanács már igényt nyújtott be egy közös nyelv és működési eszköz kialakítása céljából. Ez vezetett el az ESCO program elindításához.

Az ESCO struktúráját 3 pillérre alapozza:

- ✓ Foglalkozások
- ✓ Készségek/kompetenciák
- ✓ Képesítések

Minden pillérnek meg lesz a saját struktúrája. A cél a 3 pillér összekötése, összekapcsolása. Példa erre: egy adott foglalkozás betöltésére melyek a legfőbb készségek/kompetenciák; a képzítés hogyan kapcsolódik a foglalkozási profilhoz, valamint a készségekhez/kompetenciákhoz?

Az ESCO osztályozási rendszer az EU Tagállamok valamennyi nyelvén térítésmentesen elérhető lesz a piac összes szereplője számára.

Az ESCO elő fogja segíteni a regionális mobilitást és elősegíti a munkanélküliség visszaszorítását. Betöltetlen állás és önéletrajzok információihoz megkönnyíti az elektronikus hozzáférést (pld. az EURES hálózat, Europass segítségével).

Az ESCO tervezetten javítani fogja a munkaerőpiac működését azáltal, hogy erősíti és fokozza az álláshelyekre vonatkozó információk minőségét és átláthatóságát. Elősegíti a foglalkoztathatóságot és a versenyképességet azáltal, hogy jelentősen fogja javítani az álláskeresők és a betöltésre váró munkahelyek „összepasszítását”, azaz készségalapú álláskeresés megvalósítását teszi lehetővé, ezáltal előmozdítja a foglalkoztatási mobilitást.

Az ESCO „közös nyelvként” fog működni a foglalkoztatási és képzési/oktatási világ között. Olyan információcserék áramlására nyújt lehetőséget, mely segíti megvalósítani a piac által irányított ill. igényelt képzési/oktatási struktúrák kialakítását.

Összeköttetést teremt a már meglévő európai eszközökhöz, mint pld. az EURES, az Európai Képesítési Keretrendszer (EQF), Europass.

A plenáris ülést követően az ágazati Referencia Munkacsoportok (RM) megkezdték munkájukat.

A Textil-, Ruházati-, Bőripari és ezekkel összefüggő termékek gyártása RM-ben mindösszesen 13 szakértő vesz részt. A résztvevők megváltoztatták RM megnevezésüket a képviselt ágazatok diverzifikációja miatt. Az új elnevezés *Textil-, Ruházati-, Bőr-, Cipőipari és ezekkel összefüggő termékek gyártása RM*.

A program időhatárai a következő munkaprogramot rögzítik:

- o 2012. októberben kerül sor a RM első ülésére a foglalkoztatások rögzítése céljából, ugyanis vannak az ágazathoz kapcsolódva új foglalkozások a Kutatás+Fejlesztés+Innováció előrehaladása miatt, ezzel összefüggésben viszont olyan foglalkozások is rögzítve vannak a rendszerben, melyeket törölni kell a struktúrából.
- o 2012. novemberben kerül sor a RM második ülésére a foglalkoztatások rögzítése céljából.
- o 2013-ban folytatódik további 2 RM ülés a foglalkoztatások rögzítésére, majd az RM az ESCO Titkárság felé megteszi foglalkoztatásra vonatkozó javaslati listáját
- o A munka a készségek/kompetenciák és képzések listájának kidolgozásával és a szöveges meghatározásokkal folytatódik.
- o Az RM mandátuma előreláthatóan 2-2,5 évig tart.

Az RM szakértőinek további feladata a 2012. októberi ülésig, hogy feltérképezzék a meglévő forrásokat az ESCO revíziójára. Néhány példa a forrásfelhasználásra:

ISCO – International Standard Classification of Occupations; designed and managed by ILO

ISCED – International Standard Classification of Education; designed and managed by UNESCO

NACE – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community

ROME – Occupational Classifications (FR)

O*NET – Occupational Information Network (US)

DISCO – European Dictionary of Skills and Competences (magyarul is elérhető)

2012.10.02-05.

Euratex Szociális Munkacsoport ülései.

Szociális Stratégia és Munkaprogram 2020-ig

A téma fő vezérvonala, hogy segítse az EU iparát, hogy hosszútávú, a versenyképesség területén a szociális és a képzési/oktatási dimenziók egyesítésre kerüljenek egy európai együttműködésen keresztül, az EU megfelelő stratégiájának és finanszírozási mechanizmusának eszközével.

Rövid és középtávú célja pedig az Euratex szerepének, egy specifikus keretmunkájának a létrehozása EU szinten általános szociális és képzési/oktatási kérdésköreit érintve annak érdekében, hogy az EU kezdeményezések jogi és technikai monitoringja biztosítva legyen, valamint az ipar elhelyezkedését és tevékenységét - ezen EU kezdeményezésekkel összekapcsolva - jobban előre lehessen látni.

Az EU textil-ruházati (T/R) ipara érdekeinek megfelelően monitoringolni és befolyásolni a szociális témákat, melyek EU szinten merülnek fel.

Ennek céljai: hatékony jogi és technikai monitoring valamint politikai lobbytevékenység annak biztosítására, hogy az EU szociális politikái, aggodalmai és támogató programjai pozitív hatásúak legyenek a T/R ágazatokra és megfeleljenek annak specifikus szükségleteinek, kapacitásainak és struktúrájának.

Általános akciók:

- Jogi és technikai monitoring bármilyen EU tevékenységre, mely a T/R ágazatokra lehetséges kihatással vannak és össze vannak kapcsolva szociális aspektusokkal.
- Biztosítani szükséges, hogy az EU programok lehetőségeket kínáljanak és nyújtsanak a T/R ágazatok számára.
- Biztosítani kell, hogy a T/R ipar érdekeit teljességgel figyelembe vegyék EU szinten.

Specifikus akciók:

- Számos EU jelenlegi kezdeményezések monitoringja pld. Vállalatok Szociális Felelősségvállalása platform, Zöld könyv a szerkezetátalakításról, EU Készség Panoráma, ESCO (Európai Készségek/Kompetenciák, Képzettségek és Foglalkozások), Munkaidő Direktíva tervezet, Közbeszerzés (szociális dimenzióval együtt) EU Direktíva tervezet, Új élethosszig tartó tanulási program.
- Hatékony és aktív Munkacsoport létrehozása az Euratex-nél, mely a szociális témákra koncentrálna, koordinálna és input-ot nyújt az Euratex-nek ezen a területen, valamint a szociál-politikai területen. Pld. legjobb gyakorlatok megosztása a foglalkoztatási és szociális jog beiktatására-, a nyugdíj és munkanélküliségi kérdésekre-, jogi háttér a foglalkozási sérülésekre és megbetegedésekre-, szociális ügyekkel kapcsolatos statisztikák összegyűjtésére, mely magában foglalja az egészség és biztonságra vonatkozó adatokat is.

További célok: működési támogatás megadása a T/R ipar számára, mely a meglévő EU finanszírozásokból és kapcsolati lehetőségekből a lehető legtöbbet kívánja felhasználni.

Általános akciók:

- EU programokkal kapcsolatosan a finanszírozási lehetőségek monitoringja, kommunikálása és magyarázata pld. szociális párbeszéd, ESZA (Európai Szociális Alap), oktatási és képzési programok.

- Az Euratex tagjai számára segítség-, és támogatás nyújtása, hogy ezen területekkel összefüggő EU projekteket össze tudjanak állítani, fel tudjanak vázolni és be tudjanak mutatni.

Specifikus akciók:

- A 2012. óta meglévő és a jövőre vonatkozó új EU élethosszig tartó tanulási program és szociális programok elősegítése a célból, hogy világossá tegyék a megfelelő projektek kiválasztását és ezeken a területeken jövőbeni új projekteket javasoljanak, kifejezetten azon területeken, melyek hiányoznak a nemzeti javaslatokból (pld. ESZA és olyan projektek, melyek a kapacitásépítésről szólnak).

A textil-ruházati-bőripar (T/R/B) számára a szociális kérdéskörökre és a Vállalatok Szociális Felelősségvállalására (VSZF) – szociális dimenzió – a tudatosság elősegítése, az aggodalmakra történő rávilágítás, ugyanakkor megoldások bemutatása.

Ennek céljai: a T/R/B ágazatok számára világszerte az ILO szabványainak megfelelő alkalmazása az ipar és az ipar dolgozóinak valamint fogyasztóinak érdekében, hogy növeljék az EU iparának versenyképességét.

Általános akciók:

- T/R/B iparban működő vállalatok számára a VSZF-ről és Magatartás Kódexekről minták bemutatása
- Egy lehetséges koherens politika kidolgozása a szociális szabványokkal és azok auditálásával kapcsolatosan – adott területen a piac összes szereplőjének tevékenységére alapozva
- Ebben a folyamatban a kiskereskedők lehetséges involválásának a megbeszélése a VSZF és a szociális szabványok sokkal koherensebb megközelítése érdekében
- EU „pilot”-projektek javaslata a szociális jelentésre, a VSZF jelentésre, melyben belefoglaltatnak környezetvédelmi és kereskedelmi témák is, a célból, hogy az ipart áttekinthetőbbé tegyék és jobb image-t alakítsanak ki ezeken a területeken.

Specifikus akciók:

- Hatékony és aktív Munkacsoport létrehozása az Euratex-nél, mely a VSZF szociális dimenziójára koncentrálna
- A piac valamennyi szereplője számára ezen a területen (VSZF és Magatartás Kódex) a legjobb gyakorlatok összeállítása, majd ennek az összetett információ adatainak egy összefoglaló táblázatba történő foglalása
- Kiskereskedőkkel információcsere a márkák témájában
- Nemzeti szövetségek és vállalataik meggyőzése ebben a témában történő részvételre, együttműködésre
- Világszerte negatív adatok begyűjtése, melyek kihatással lehetnek a T/R ipar számára
- Információgyűjtés a lehetséges EU és nemzetközi forrásokról, együttműködés az ILO-val VSZF projektek létrehozására
- Információgyűjtés és kapcsolatfelvétel azon relenáns piaci szereplőkkel, akik a VSZF beiktatásában – T/R vállalatokat érintően - részt vesznek

A textil-ruházati-bőripar (T/R/B) számára a Képzés és Oktatás feladataira a tudatosság elősegítése, az aggodalmakra történő rávilágítás, ugyanakkor megoldások bemutatása

Ennek céljai: a legmegfelelőbb Képzési és Oktatási megoldások biztosítása az iparban történő változások előrelátásával, figyelembevételével.

Általános akciók:

- Az Euratex input-jának megerősítése az Európai T/R/B Szakképzési Tanács irányába, hogy a lehető legjobban tudja szolgálni ezen hatékony EU platformot
- A már meglévő együttműködések megerősítése az Euratex és nemzeti obszervatóriumok-, és Képzésben/Oktatásban/Foglalkoztatásban helyet fogláló kulcsszereplőkkel
- Az Euratex aktív szerepvállalása olyan kezdeményezésekben, mint az ESCO, EU Készség Panoráma
- Átfogó stratégia kidolgozása és beiktatása a Képzés/Oktatás területén együttműködések keretében az oktatási/képzési tréningeket ajánlókkal
- Európai-szintű Képzési/Oktatási/Foglalkoztatási akciók kezdeményezése és beiktatása olyan lépések keretében, melyek megfelelő választ adnak az egyre növekvőbb igényeknek a képezhető tanulók iránt, mely a jövő képzett munkavállalóit hivatott megteremteni
- Annak biztosítása, hogy az iskolák és egyetemek a textil alkalmazások teljes körének ismereteit nyújthassák pld. építőipar-, gyógyszer-,autóipar területén
- Az Euratex és az EU Szakképzési Tanács közötti együttműködés erősítése a Technológia Platform (Kutatás és Fejlesztés) területén

Specifikus akciók:

- Hatékony és aktív Munkacsoport létrehozása az Euratex-nél, mely Képzésre és Oktatásra koncentrálna
- Adatgyűjtés már meglévő képzési és oktatási kezdeményezésekről nemzeti/regionális/helyi szinteken (legjobb gyakorlatokra megoldási információcsere)
- Lehetséges közös projektek megbeszélése

Az ipar szociális image-nek, azaz jó hírnevének javítása

Ennek céljai: Képzési/Oktatási és Szociális aspektusokról sikertörténetekre történő rávilágítás a célból, hogy pozitív, előrenéző ipar image-t teremtsék meg a stratégiát alkotók és az általános közönség számára

Akciók:

- Sikertörténetek összegyűjtése, ezek publikálása szociális médiákban
- Évente attraktív EU T/R/B Szakképzési Tanács konferencia megszervezése erős EU politika alkotókat és a médiát bevonva – külső finanszírozásból pld. EU vagy egyéb forrásból
- Nagyobb és erősebb megvilágításba helyezni az EU politikaalkotást és a médiát szociális textilipari tevékenységek vonatkozásban általánosságban és különösképpen az EU T/R/B Szakképzési Tanács tekintetében
- Attraktív és interaktív EU T/R/B Szakképzési Tanács weboldal biztosítása különös tekintettel a következő területekre: Szociális/Képzési/Oktatási/VSZF oldalak, videók, elektronikus publikálások
- Az Euratex Képzési/Oktatási és Szociális dimenzióinak bemutatása a releváns EU stratégiai kezdeményezéseiben és eseményein

2012.10.03.

A KÁPB részt vett delegáltjaival a Bánya, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetének (BDSZ) Országos Tanácsának soros ülésén.

Meghirdetett napirendi pontok:

1. A könnyűipari cégek helyzetértékelése, foglalkoztatási körkép.
2. Tájékoztató az országos munkavállalói érdekképviseleti és érdekérvényesítési lehetőségekről, testületi ülések közötti időszak munkájáról.
3. Az új Munkatörvénykönyv gyakorlati tapasztalatainak elemzése (a napirend időzítése függvénye a munkáltatói magatartásnak).

A BDSZ tagjaink kívüli résztvevők az 1. napirendi pontra kaptak meghívást. Ennek összefoglalója:

A könnyűipari cégek helyzetértékelésem, foglalkoztatási körkép

A BDSZ Elnöksége 2012. szeptember 12-i ülésén megvitatta a könnyűipar helyzetét, kiemelve azon cégek, társaságok működésével kapcsolatos tapasztalatokat, melyeknél szakszervezetünkhöz tartozó alapszervezetek működnek.

Az Elnökségi ülés határozata alapján kerül az Országos Tanács (OT) ülés elé az előterjesztés azzal, hogy részletesebb legyen és a bevezető részben mutassa be a könnyűipari ágazat lehetséges és várható fejlesztéseit, a modernizációs irányokat EU kitekintéssel.

A közelmúltban a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület (TMTE) a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatallal létrejött szerződés alapján a „Nemzeti Technológiai Platform a textil- és ruhaipar megújításáért” című projekt keretében kidolgozta a magyar textil- és ruhaipar kutatás-fejlesztési és innovációs stratégiáját, valamint a magyar textil- és ruhaipar K+F+I stratégiájának megvalósítási tervét.

Annak érdekében, hogy az ágazat működtethetősége az emberi erőforrás oldaláról is biztosítható legyen a stratégiai célok mellett a megfelelő színvonalú, szakképzett munkaerő megléte elengedhetetlen követelmény. A BDSZ elnökének és a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) kezdeményezésére a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet (NSZFI) megbízásából tanulmány készült a TMTE gondozásában „A textil-, textilruházati és tisztítóipari, ill. a bőr- és cipőipari szakágazatokban a felnőttképzési igények felmérése, különös tekintettel a távoktató programokra” címmel.

Ebben az iskolarendszerű szakképzés, a szakképesítések, a felsőfokú szakirányú képzés és az iskolarendszeren kívüli szakmai felnőttképzés témakörei álltak a tanulmány homlokterében.

A helyzet értékelése, a stratégia elemei, a szakképzéssel szemben támasztott általános elvárások, a szakképzés célkitűzései az Európai Unióban, témakörök képezték a tanulmány által vizsgált tárgyköröket. A tanulmány részletesen taglalta a kutatás eredményeit, a levonható következtetések tárházát és a tevékenység eredményesebbé tétele érdekében szükséges elvégzendő feladatokat, eszközöket, módszereket.

Valamennyi tanulmány kidolgozásában a könnyűipar tudományos életében, a cégekben, a munkáltatói, munkavállalói érdekvédelmi szervezeteiben, a képzés, oktatás területein dolgozó számos szakember vett részt.

A projekt főbb megállapításait beemeltük az előterjesztésbe.

„A Nemzeti Technológiai Platform a Magyar Textil- és Ruhaiipar Megújításáért (TEXPLAT) az alábbi célokat tűzte maga elé:

- A magyar textil- és ruhaipar visszaesésének megállítása, az ágazat stabilizálása és megújítása az innováció fokozásával, a termékszerkezet átalakításával
- A versenyképes és eredményes vállalkozások számának növelése, és legalább a jelenlegi foglalkoztatás megtartása
- Az ágazat társadalmi presztízsének, önbecsülésének emelése

A textilipar szerepe a társadalomban

A textil- és ruhagyártás több évszázados tradícióval rendelkező, folyamatosan fejlődő tevékenysége az emberiségnek. Sajnálatos módon azonban a társadalom és a döntéshozók fejében – világszerte, de Magyarországon különösen – az iparág „régisége” rögzült, és nem érzékelik az iparág tevékenységében és termékeiben bekövetkezett hatalmas változást, amelynek eredményeképpen a textil- és ruhaipar is tudás-intenzív iparággá vált, és ma már tevékenységében a legújabb anyagtudományi eredményeket, technológiai, technikai és informatikai innovációkat alkalmazza.

Az utóbbi évtizedekben kifejlesztett innovatív textiltermékek jelentősen hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a társadalom adekvát válaszokat adjon a 21. század kihívásaira. A textiltermékek hajlékonyságukból, formálhatóságukból adódóan a szó fizikai értelmében a legközelebb vannak az emberhez, és így legalkalmasabbak arra, hogy az ember védelmét, komfortját szolgáló, az egészségét védő és helyreállító funkciókat hordozza, és így szerepet kapjanak az emberi életminőség javításában. A textiltermékek a ruházatban és a lakáskultúrában betöltött szerepük alapján az élelmiszerekhez hasonlóan stratégiai termékek is, és kultúrahordozó szerepük is jelentős. A ruházati és a lakástextil termékekben megőrizhetjük történelmi örökségünket, és más magyar termékekkel együtt szerepük lehet a „Hungarikumok” sikerében.

A textil- és ruhaipar innovatív termékei több területen nélkülözhetetlen elemei a fenntartható fejlődést biztosító technológiai megoldásoknak. A high performance szálak és a textíliák erősítő hatását kihasználva új szerkezeti anyagok, építőanyagok jönnek létre, amelyek egy sor terméknél és technológiánál teszi lehetővé a súly csökkenését, és ezáltal a természeti erőforrások és az energia ésszerűbb felhasználását. Nélkülözhetetlenné váltak a textiltermékek az épített környezetünk minden elemében, nagy szerepet játszanak a környezeti ártalmak csökkentésében, a környezet védelmében.

A textil- és ruhaipar a fentiek mellett gyártási műveleteinek bonyolultsága miatt jelentős foglalkoztató. A foglalkoztatottak között jelentős, Magyarországon 80% körüli a női munkaerő aránya.

A jelenlegi válság, és a várható paradigmaváltás fényében a textil- és ruhaiparnak ez a szerepe is várhatóan nőni fog. Jelen helyzetben fontos, hogy az ágazat munkahelyei megmaradjanak. Ezek a munkahelyek elsősorban gyakorlati képzést igénylő munkaköröket jelentenek, sok esetben, hátrányos térségekben, illetve olyan kisebb településeken, ahol fontos szerepük van a foglalkoztatásban.

A textil- és ruhaipar bizonyos folyamatait alkalmasak arra is, hogy atipikus foglalkoztatási formákkal (rész- és távmunka) segítsen összeegyeztetni a családi és a társadalmi feladatvállalást.

Magyar textil- és ruhaipar - múlt és jelen

A magyar textil- és ruhaipar mai helyzetének megértéséhez és a fejlődés útjának felvázolásához röviden a múlt is ki kell térni. A rendszerváltás első két évében minden más iparágnál rövidebb idő alatt veszítette el piacait az iparág, 1989-ben a hazai piac teljes felszabadítása a belföldi, a keleti export állami garanciájának egyetlen nap alatt történő megvonása az export piac felét tette csaknem semmissé. A textil- és ruhaipar cégei megroggyantak, nehézségeik megoldásához semmilyen

segítség, türelmet nem kaptak. A magyar textil- és ruhaipar privatizációja úgy ment végbe, hogy közben csaknem teljesen elvesztek az ipar értékei, sok értékes gép került eladásra, és nagyon sok szakember volt kénytelen elhagyni az ipart.

A privatizált és szerkezetében átalakult ipar a kilencvenes évek vége felé konszolidálódott és növekedésnek is indult, még ha egy alacsonyabb szintről is. Néhány év után azonban az importverseny nagymértékben felerősödött, és ezzel együtt a felerősödtek a textilkereskedelemben a tisztességtelen gyakorlatok, elsősorban a vámcsalások, az ÁFA megkerülése, amelyek ellen az ágazat folyamatos sürgetése ellenére sem történt hatékony fellépés. Az ezredforduló után a piaci kihívások minőségileg új formákat hoztak. Megerősödött a globális munkamegosztás, a gyártó tevékenységek kihelyezése a kisebb költségekkel dolgozó országokba. Ezt a folyamatot felgyorsította Kína 2002-ben történt WTO csatlakozása és a fejlett országok textilpiacait védő kvótarendszer 2005-ben történő lebomlása.

Az ágazatra mind Európában, mind Magyarországon jellemző a fregmentált szerkezet, a mikro-, a kis-, és a közepes vállalatok, sőt az egyéni vállalkozások magas száma. Az ágazatban a regisztrált vállalkozások száma 7000 felett van, a ténylegesen működőké ennél valamivel kisebb. A 20 fő feletti regisztrált cégek száma a textiliparban 178, a ruhaiparban 293. A nagy vállalatok közé 35 cég tartozik. Az ágazat közvetlenül legalább 50 000 embernek ad munkát, és tevékenységében más beszállító iparágak is érdekeltek.

Nagyon negatívan befolyásolja az ágazati KKV-k fejlesztési, növekedési lehetőségeit az élő munkát sújtó járulékteher, ami a textil- és ruhaipar cégeinél még súlyosabban jelentkezik, mert a női foglalkoztatásban betöltött szerepe miatt aránytalanul nagyobb mértékben és indokolatlanul kényszerül szerepvállalásra a szociális kiadásokban. Ez azt is eredményezi, hogy a textil- és ruhaipari cégek általában komoly finanszírozási problémákkal küzdenek, amit nehezít a bankok diszpreferenciája is az ágazat felé.

A nehéz külső környezet ellenére a textil- és ruhaiparban ma is működő vállalkozások annak köszönhetik fennmaradásukat, hogy az elmúlt években folyamatosan alkalmazkodtak a változásokhoz, és az ágazat vállalkozásai képesek további, és vélhetően nagyobb változásokra, hogy a mai gazdasági válság nehézségei közben is helytálljanak, és képesek legyenek alkalmazkodni a válság utáni kihívásokra. Ennek sikeréhez szükség van mind az ágazat megújulására, innovációs tevékenységének megerősítésére, mind pedig a hazai gazdasági környezet változására. Mindez lehetővé tenné, hogy fejlesztési tevékenységüket felerősítve a magyar textil- és ruhaipar vállalkozásai jelenleginél nagyobb szerepet játsszanak a foglalkoztatásban.

A magyar textil- és ruhaipar jövőképe 2020-ra

A magyar textil- és ruhaipar jövőképe olyan stabil, fejlődőképes iparágat mutat be, amely termékeivel szerepet vállal a mind fontosabbá váló életminőség emelésében, és a fenntartható növekedést szolgáló technológiai változásokban. A magyar textil- és ruhaipar vállalkozásai magas szellemi hozzáadott értéket tartalmazó részben vagy egészben saját fejlesztésű termékekkel lesznek jelen a piac igényes szegmensein, vagy kompetens alkotó partnerként, vesznek részt a munkamegosztásban, szervesen bekapcsolódva a virtuálisan integrált európai termékláncokba.

A magyar ruhaiparra a személyre szabott, differenciált vevő igényeket kielégítő, magyar iparművészeti értékeket is felhasználó, kis szériás igényes ruházati és lakástextil termékek lesznek jellemzőek.

A magyar textil- és ruhaipar megteremti a korszerű, rugalmas vevőkiszolgálás feltételeit.

Általánossá válnak Magyarországon a KKV-k körében is termelés- és vállalatirányítási (ERP) rendszerek és a korszerű CAD/CAM rendszerek használata, valamint megvalósul a termékláncon belül az on-line valós idejű üzleti kapcsolattartás, az elektronikus adatátvitel, ami lehetővé teszi a gyors, rugalmas, pontos és költséghatékony vevőkiszolgálást. A korszerű és rugalmas gyártórendszerekre és célgépekre alapozott hatékony termelésnek köszönhetően regionális vezető szerepet fog betölteni a kis- és közepes szériák, a mintakollekciók fejlesztésében és gyártásában.

A magasabb hozzáadott értékű termékkel elérhető magasabb jövedelmezőség biztosítja a cégek stabil működését és fejlődési lehetőségét is. A cégek technológiáikban, termékeik fejlesztésében szem előtt tartják a környezeti szempontokat, törekszenek a legkevésbé energiaigényes és leginkább környezetkímélő megoldások, eljárások alkalmazására. A textil- és ruhaipar cégei tevékenységük során, bizalmon alapuló stratégiai kapcsolatokat építenek ki mind a szektoron belül, mind azon kívül. A vállalati igények alapján non-profit klaszterek jönnek létre a hatékony együttműködésekre. Létrejönnek Magyarországon a textil- és ruhaipar szempontjából releváns tudás- és technológiai műhelyek, amelyek egymással online kapcsolatban biztosítják, hogy az ipar vállalatai hatékony segítséget kapjanak innovációs tevékenységükhöz.

A magyar textil- és ruhaipar K+F+I stratégiájának céljai és a stratégia súlypontjai

- Az ágazat és a vállalkozások versenyképességének javítása
- Az ágazat K+F intenzitásának, innovációs szintjének emelése
- Hozzájárulás a fenntartható növekedés eléréséhez
- Társadalmilag jelentős foglalkoztatás megvalósítása
- Az ágazat társadalmi presztízsének, önbecsülésének emelése

A magyar textil- és ruhaipar számára a stratégia alapja az átállás a magasabb hozzáadott értékű termékek gyártására, amelyeknél a versenyképesség fő meghatározója nem az ár, hanem valamilyen, a vevő igényeit kielégítő tulajdonság magas szintje, vagy éppen a felhasználó számára valamilyen komplex megoldás nyújtása. A versenyképesség növelésének másik területe a hatékonyság emelése, valamint az európai termékláncokba való bekapcsolódás oly módon, hogy egyre függetlenebb, széles kompetenciával rendelkező vállalkozók, illetve hálózataik az integrált termékláncokban stratégiai szerepet töltsenek be.

A K+F+I tevékenység prioritásai a magyar textil- és ruhaipar számára

K+F+I tevékenységünk fő területeit és a fejlesztés irányait az Európai technológiai Platform (ETP) 2006-ban elfogadott stratégiai tervéből kiindulva, a hazai kompetenciákat, esélyeinket és a megvalósíthatóságot figyelembe véve határoztuk meg:

Új, speciális funkciókkal rendelkező textil- és ruházati termékek fejlesztése

Ezekkel a nagyobb hozzáadott értékű termékekkel a piacon új, a korábbinál igényesebb, speciális szegmenseket lehet megcélozni, és korábban nem ismert igényeket lehet kielégíteni magasabb áron. A funkcionális termékek jelentősen hozzájárulnak az életminőség emeléséhez. A funkcionális termékek alkalmazásának legfontosabb területe a sportruházat mellett a védőruházat, amely a védelmi funkciókat a komforttal egyesíti. A védőruházat jelentőségét mutatja, hogy egyike lett az EU vezető piaci kezdeményezésében elsőként kiválasztott hat ún. vezető piacnak. A másik kiemelendő alkalmazás az egészségügy, ahol a funkcionális textiltermékek hozzájárulnak mind az egészség megőrzéséhez, mind a gyógyításhoz. A magas minőségű, az életminőséget szolgáló funkcionális termékek szerepet játszhatnak ebben a trendben. A funkcionális termékek csúcsát az ún. intelligens textíliák képviselik, amelyeknél megkülönböztetjük a természetes környezet változásaira reagáló intelligens anyagokat, és azokat, amelyek elektronikus jel formájában kapják a változásokhoz szükséges információt. A különböző funkciók kialakítására több technológiai lehetőség van. Hordozhatja a funkciót a textíliát alkotó szál anyag, elérhetők speciális tulajdonságok a textília felületének módosításával, több különböző anyag társításával, vagy speciális textilszerkezetek kialakításával.

Új alkalmazási területek meghódítása textiltermékekkel (műszaki textilek)

A textilipar legfontosabb növekedési, és egyben innovációs területe. Ma már szinte nincs az életünknek és gazdasági tevékenységünknek olyan területe, ahol ne használnának textilterméket. Egy autó gyártásához ma már 20kg. körüli textiltermék van, de az építőiparban, az energia termelésében és továbbításában is nélkülözhetetlenek a textilalapú erősítő szerkezetek. Az egészségügyben és a higiénia területén szinte naponta jelennek meg új textiltermékek.

A rendkívül sokoldalú alkalmazás lehetőségét a textiltermékek diverzitása teszi lehetővé, ami megalapozza a speciális tulajdonságok kialakíthatóságát, a textiltermékek összeférhetőségét más anyagokkal, és ezzel a textilerősítésű szerkezeti anyagok kifejlesztését. A textiltermékek jól kombinálhatók a mikro-rendszerekkel, így sok alkalmazást tud intelligenssé tenni. Az új alkalmazási területeken történő felhasználásra Magyarországon is jelentős mennyiségű textilterméket gyártanak, és már ma is jelentős az innováció. Az innovációnak lökést adhat az interdiszciplináris K+F kapcsolatok, kutatási együttműködések létrehozása, és a technológiai transzfer szervezése

A ruhaipari technológiai folyamatok megújítása

A ruhaipari technológiai folyamatok megújítása Magyarországon a ruhaipari cégek versenyképességének javítását célozza. Ez a téma egyrészt magába foglalja a gépi technika megújítását, korszerű és rugalmas gyártórendszerek meghonosítását, másrészt a technológiai és az üzleti folyamatok innovációját a modern infokommunikációs eszközök széleskörű alkalmazásával a teljes terméklánc mentén a termelésirányítástól egészen a kiskereskedelemig.

A gyártási vertikum különböző területein elhelyezkedő eladók az EU stratégiai céljaira „rácsatlakozva” találhatják meg azokat a piaci réseket, lehetőségeket, melyekre specializálódva a távol-keleti tömegtermeléssel ellentétes személyre szabott európai vevőkiszolgálás részeseivé, illetve az innovatív high-tech textilterületek szereplőivé válhatnak. A piaci igényekre való azonnali reagálás elengedhetetlen az üzleti sikerhez, amit az ellátási lánc IT megoldásokon keresztüli integrálásával – virtuális integrációval – lehet csak elérni.

A fent megnevezett prioritások mentén a munkacsoportok javaslatai alapján K+F+I tematikus témajavaslatokat állítottunk össze, amelyek alapját képezik a jövő évi munkának.

Az innovációs tevékenység előmozdítása, belső feltételeinek javítása

2009. évi felmérésünk azt mutatta, hogy a vállalkozások nagyobb hányadában beszámoltak valamilyen innovációról, de maguk a vállalatok is úgy vélik, hogy az innovációs tevékenységük nem elegendő. Az ágazat innovációs tevékenységének fejlesztésében a fő feladat a KKV-k innovációjának segítése, fejlesztése, annak elérése, hogy a vállalatok a mai nehéz helyzetben a napi túlélésért való harcban ne feledkezzenek meg a jövőbeni kihívásokról sem.

A legfőbb feladatok:

A „fejek innovációja”, a humán tőke fejlesztése

A vállalkozásokon belül meg kell honosítani az innovatív gondolkodásmódot, és az innováció menedzsment módszereit. A mikro- kis és középvállalkozások körében erősíteni kell a korszerű munkaszervezési és üzleti megoldásokra irányuló képzéseket a felnőttképzés keretében. Az innovációk sikere érdekében fejleszteni kell a marketing és az informatikai ismereteket, valamint a nyelvtudást. Fel kell készíteni a vállalkozásokat a hazai és az európai pályázati konzorciumokba való bejutásra és részvételre.

Tudásmenedzsment

Szervezni fogjuk a tudástranszfert annak érdekében, hogy a KKV-k számára az innovációs döntések meghozatalához szükséges információk rendelkezésre álljanak. A hazai felsőoktatási intézményeken, oktató intézetekben, technológiai centrumokban jelentős kutatási munka folyik, ezek eredményeit és a kutatók tudását a textil- és ruhaipar innovációjában az eddigieknél sokkal jobban fel kell használni. A sikeres innováció egyik kulcskérdése a szektoron kívüli interdiszciplináris kapcsolatok kiépítése, sőt szükség esetén interdiszciplináris fejlesztő teamek szervezése.

Összefogás, együttműködés

A vállalatok egyénileg nehezen küzdenek meg a kihívásokkal, ezért a TEXPLAT legfőbb feladata, hogy a vállalatok összefogásának keretét adjon. Az azonos területen működő, vagy a termékláncban vertikális kapcsolatban levő cégek számára számos lehetőség van közös innovációra, amely minden fél számára előnyt jelent, és amelynek eredményeképpen minden résztvevő versenyképessége nő. Innováció által vezérelt hálózatok, klaszterek nagy szerepet játszhatnak az egész ágazat innovációs potenciáljának növelésében. Kapcsolatépítő események segítségével kell elősegíteni, hogy a nemzetközi sikereket is felmutató tervezők kreatív teljesítménye megjelenjen a textil- és ruhaipar termékeiben is. Meg kell teremteni a lakberendezés és a divat innovatív műhelyeit a hazai sikeres tervezők és az ipar együttműködésével.

Az ágazat önbecsülésének és szakmai presztízsének emelése

Az iparág eredményeinek, sikertörténeteinek népszerűsítése önálló terület. A gazdaságpolitikai döntéshozóknak, a finanszírozóknak és a társadalom egészének kell bemutatni az ágazat fejlődési potenciálját, az elért eredményeket, sikertörténeteket.”

„Helyzetelemzés”

A külső környezet kihívásai a textil- és ruhaipar számára

Korunk valamennyi társadalmi és gazdasági változása befolyással van a textil- és ruhaiparra, hiszen a közhiedelemmel ellentétben a textiltermékek nemcsak a ruházatkódásban, lakáskultúrában játszanak szerepet, hanem az élet szinte minden területén. Ráadásul sok területen éppen a textiltermékekkel érhetőek el olyan változások, amelyek korunk fő kihívásaira lehetnek fontos válaszok.

Az iparágra ható általános változások korunkban (demográfia, környezet, attitűdbeli változások)

Az első legfontosabb változás a népesség növekedése a fejlődő világban, és az életkor meghosszabbodása és ebből adódóan a népesség elöregedése a fejlett országokban. A népesség növekedése közvetlenül befolyásolja a textil- és ruházati termékek iránti igényt, hiszen azok egy része közvetlenül alapvető emberi szükségleteket (ruházatkódás, lakás) elégít ki. Ráadásul a ma valamivel 10 kg feletti egy főre eső szálfogyasztás nagyon egyenetlenül oszlik meg a világban.

Várható, hogy a kiegyenlítődés és a népesség növekedése együtt a fejlődő világban nagy mennyiségi növekedéshez fog vezetni. Ez azonban döntően a tömegtermékek termelésének növekedését fogja érinteni. A fejlett országokra ez oly módon fog hatást gyakorolni, hogy a feltörekvő országokban a növekvő belső fogyasztás, az emelkedő életszínvonal és munkabér

csökkenteni fogja az export arányát ezen országok textil- és ruhaiparában. Ugyanakkor nő ezen országok olyan fizetőképes rétege, amely képes és motivált is az európai élelmiszer termékek vásárlására. Mindezen folyamatok eredményeképpen a világpiacon várható egy lassú kiegyenlítődés. A magyar textil- és ruhaipari cégek számára az európai és ezen belül a hazai lakosság előregedése jelenti a legfontosabb demográfiai változást. A nagyobb arányú idős népesség mindenekelőtt az egészségügyi problémák növekedését jelenti, amelyek közül számos esetben innovatív textiltermékek adják a megoldást.

Napjaink legfontosabb sorskérdése a fenntarthatóság lett. A fő kihívások az éghajlatváltozás, az anyag- és energiaforrások kimerülése, a hulladékok mennyiségének növekedése, valamint a környezet növekedése a növekvő népesség és a modern életmód terjedése (városok, mint lakóhely, mobilitás, a fogyasztás növekedése). Ez természetesen valamennyi emberi tevékenységet érinti, és a gazdasági élet szereplőinek minden stratégiai döntésükben figyelembe kell venniük a fenntarthatóság szempontjait.

A fenntarthatóság a jövőre irányuló szempont, de már ma is vannak olyan környezeti változások, amelyek befolyásolják mindennapi életünket is. Mindenekelőtt szélsőségesebbé vált időjárásunk, ami Magyarországon és Európa nagy részén is a nyári nagyon meleg és száraz periódusok növekedését, a gyakoribb, nagyobb tüzesetek veszélyének növekedését jelenti. A környezeti szennyezésnek a már ma is érzékelhető növekedése növeli a levegő és víz szűrése iránti igényt. A folyamatosan növekvő hulladékmennyiség környezetbarát kezelése is jelentő mennyiségben igényel textilterméket.

Mivel a textiltermékek zöme közvetlenül kerül a fogyasztókhoz, az attitűdbeli változások nagymértékben befolyásolják az ágazatot. Az utóbbi évtized változásai közül a legfontosabb attitűdváltozások számunkra az alábbiak:

- Az elvárások növekedése a termék komplexitása tekintetében. A vásárló nem csak terméket keres, hanem életérzést, csoporthoz tartozást, segítséget, szervizt problémái megoldásában.
- Nő az életminőség szerepe az emberek döntéseiben, ezen belül nő az egészségtudatosság és a szabadidős tevékenységek – köztük extrém sportok – szerepe.
- Nő az individualizmus az életstílus megválasztásában.
- Nő a környezet és a társadalom iránti felelősség, főleg a fejlett országok fiatalabb generációiban, ami befolyásolja vásárlási szokásaikat is.

A fenti általános változások mellett a textil- és ruhaipar jövője szempontjából a gazdaság fejlődésében bekövetkezett változásokat és az ágazatunk piacán mutatkozó trendeket kell figyelembe venni a jövőre vonatkozó stratégiák meghatározásában. Igaz ez azért is, mert a stratégia helyességének a piacon kell beigazolódnia.

A globális piac kihívásai a textil- és ruhaipar szempontjából

A textilipar a többi iparágnál hamarabb találkozott a globalizációval, egyrészt azért, mert a feltörekvő országok textiliparai már egy fél évszázada is komoly versenyt támasztottak, másrészt globális stratégiák alkalmazására készítették a szektor szereplőit.

A globalizáció folyamán az utóbbi néhány évtizedben gyors ütemben változott meg a gazdasági tevékenység, és ezen belül a termelés földrajzi újraelosztása. Ebben a folyamatban a feltörekvő országok a termelés számára kedvezőbb feltételeikkel, nevezetesen alacsonyabb munkaerőköltséggel és a kevésbé szigorú szabályzási környezetnek köszönhetően kisebb termelési költségekkel jelentős előnyhöz jutottak. A globalizációban már nem egyszerűen megjelentek a feltörekvő országok termékei a fejlett országok piacán, hanem az európai cégek stratégiájába bekerült a termelés kihelyezése a vállalat központjától akár több ezer kilométer távolságra. Mindez persze azt is jelenti, hogy a termelés sikere érdekében a termelési know-how is átkerült a feltörekvő országokba.

A világgazdaság globalizációja, a szabad kereskedelem lehetősége a termelés globalizációját eredményezte a textil- és ruhaipari területeken is. Egyes termékek költségeiben a megjelenő magas élőköltség igény előnyös helyzetbe hozta a nagy termelékenységű dolgozó, alacsony bérű

világrészeket. A nagytávolságú szállítás egyre csökkenő ára és a forgalmazás szabadsága a termékek egyre nagyobb körénél tette gazdaságossá a távoli gyártást, felborította a textil- és ruhaipar korábbi európai és a benne lévő nemzetgazdaságok termelési arányainak kiegyensúlyozottságát (tervezés-, gyártás-, fejlesztés stb.). A korábbi értékteremtő szervezetek az elmúlt évtizedekben meghatározó jellemzőikben változtak. A beszállítás biztonságát adó tulajdoncsoportok modulokra osztódtak, s a biztonsági elemek a versenyhelyezeten és az új vállalatstratégiai megoldásokon keresztül kerültek a rendszerbe.

Az átalakulás feltétele volt, hogy gazdaságilag átjárhatóvá váljanak a határok, az informatikai és a logisztikai fejlesztés sosem látott sebességgel alakítsa át a világot, a gyártási folyamatok költségminimalizálása szükségszerűvé tette a magas szintű tőkekoncentrációt. A konténerrel teli teherhajók az óceánokon, a közlekedést ellehetetlenítő kamionkaravánok naponta bizonyítják, hogy a jól szervezett folyamatokban gazdaságossá vált a több ezer kilométeres távolságok megtétele is, ha elegendő többletérték keletkezik.

A termelés kihelyezése a textil- és ruhaiparban meglehetősen hamar, a 20. század hetvenes éveiben megindult. Ekkor azonban az első években az EU-n belül maradt. Ezután következtek Kelet- Közép-Európa országai, köztük hazánk is, a nyolcvanas évektől csak bér munka keretében, a kilencvenes évektől pedig vállalatfelvásárlások, új beruházások formájában. Térségünket a mediterrán országok (beleértve Észak-Afrikát is), majd Bulgária, Románia, Ukrajna és Oroszország követték.

Kínából az export 1995-től már nőtt, de gyors importnövekedés és a termelés kihelyezés Kína WTO csatlakozása után indult be igazán.

Ez a folyamat természetesen nem befejezett folyamat. Jellemző, hogy legelőször a legigénytelenebb, leginkább munkaigényes tevékenységek kihelyezése ment végbe, ma már nagyon sok európai márka termékeit gyártják Ázsiában, természetesen európai tervek és minőségi előírások alapján. Hasonlóan folytatódik Magyarországot érintően is a folyamat. Több cég elhagyta Magyarországot, ugyanakkor ma már több magyar cég is kihelyezi termelését a szomszédos országokba, sőt Kínába is.

A világgazdaság globalizációja, a számítástechnika fejlődése nagymértékben hozzájárul ezen folyamatok sikeréhez. A világméretű termelés-szervezésnek ez ideig láthatóan nem jelentett akadályt a folyamatosan emelkedő üzemanyag költség, bár az utóbbi hónapokban tapasztalhatók apró jelei annak, hogy európai vállalkozók – éppen a magas szállítási költségek miatt, a jobb minőség biztosítása, a határidők lerövidítése érdekében – kezdenek visszatérni a korábbi, főleg közép-kelet-európai partnereikhez. Mindazonáltal a termelés globalizációja visszafordíthatatlannak tűnik akkor is, ha néhány évtized múlva jelentős erőeltolódások lesznek megfigyelhetők.

Egyértelmű, hogy Kína nem kíván az igénytelen termékek gyártója maradni, állami támogatással komplett tervet dolgozott ki textil- és ruhaiparának fejlesztésére. A tömegtermékek termelésében Kína korábbi pozícióit újabb országok veszik át.

A magyar ruházati piac jellemzői

A magyar textil- és ruhaipar a lakossági igények mintegy 30 %-át elégíti ki, további áruforrás az import. Meg kell jegyezni, hogy a hazai ipar részesedése az utóbbi 20 évben változott meg drasztikusan: korábban a belföldi forrás adta az áru 70 %-át. A lakossági piac igényei jelentősen megváltoztak. Az igények változásának több oka van.

Az egyik ok a lakosság kor szerinti összetétele, a másik a jövedelmi viszonyok jelentős differenciálódása. Az alacsony jövedelmű csoportokban sikeres volt a távol-keleti olcsó tömegáru és a használt ruha import offenzívája. Magyarországon viszonylag alacsony a ruházati fogyasztás, a kiadások 5–6 %-át teszi ki.

Az igényes ruházati fogyasztást hátráltatja a kereskedelem kedvezőtlen szerkezete: a szakboltok csupán kb. 25 %-kal részesednek a forgalomból, igen magas, mintegy 21 % az utcai árusok részesedése és ennél is valamivel magasabb, 22 %-ot meghaladó a távol-keleti üzletek aránya.

Jelentős a használtruha-kereskedelem is. Az ipar szempontjából a legfontosabb változás, hogy a magyar kereskedelemben egyre nagyobb szerephez jutottak a külföldi láncok, amelyek globális

beszerzési stratégiája, és erőfölényes kereskedelmi gyakorlata nagyon kevés lehetőséget ad a magyar gyártóknak. Az import a fő beszerzési forrás a kisebb hazai kereskedőknél is.

Megjegyzendő, hogy az importban és a kereskedelmi gyakorlatban is gyakori a törvények megkerülése, ami komoly veszteséget okoz az államnak, és megakadályozza a tisztességes verseny kialakulását.”

A könnyűipar tevékenységére a most már tartósan elhúzódó gazdasági válság következtében a piac beszűkülése – elsősorban a hazai vásárlóerő csökkenése miatt -, a finanszírozási problémák eszkalálódása, a szezonális jellemző.

A könnyűipari cégek többsége immár több, mint két évtizede döntő mértékben a bér munka tevékenységre alapozott működést valósított meg, a korábbi saját alapanyag termelés-értékesítés helyett.

Ennek következményeiként:

- visszaesett
  - az alapanyag gyártó ágazatok, vertikumok, cégek termelése,
  - a termék-, forma-, technológiafejlesztés,
  - a korábban is szerény jövedelemtermelő képesség,
  - az önfinanszírozó képesség, hitelképesség,
  - a munkavállalók anyagi megbecsülésének abszolút- és relatív lehetősége,
  - a foglalkoztatási képesség,
  - a munkahelyek száma,
  - a munkaerő megtartó képesség,
  - a hazai cégek vertikálisra épülő együttműködése,
  - a képzett szakemberek iránti igény,
  - a cégek önálló megjelenése, ismertségének szintje a piacokon,
  - a cégek pályázatokon való önálló megjelenésének képessége,
  - a közbeszerzéseken történő indulás, a pályázatok megnyerésének lehetősége;
- nőtt a függőség a bér munkáltató
  - „megrendelő képességétől”, szándékaitól,
  - fizetőképességétől, annak tempórozásától,
  - termék korszerűségétől,
  - szezonális tradícióinak ciklikusságától,
  - beágyazottságától a nemzeti és európai piacokon
  - által rendelkezésre bocsátott alap- és segédanyagoktól, technológiáktól,
  - által gyártatott termék árától,
  - által megállapított bér munkaár szintjétől, annak fedezetétől;
- javult
  - „a hibernált működés, finanszírozás” feltétele,
  - a relativizált működőképesség,
  - a foglalkoztatás relatív, garantálatlan ideig tartó biztonsága.
- nőtt a cégek
  - elaprózódása,
  - sorsának bizonytalansága, kiszolgáltatottsága
  - eladósodása, fizetésképtelensége,
  - felszámolása.

Mindezen körülmények együttes, illetve a cégeket érintő egyedi hatásainak következményeként értékelhető csak a könnyűipari cégek, valamint a foglalkoztatott munkavállalók mai helyzete.

Határozati javaslat:

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete Országos Tanácsa (BDSZ OT)

- 1) elismerését fejezi ki a helyzet felmérésében, a stratégia kialakításában, valamint a szakképzési tanulmány elkészítésében részt vevő valamennyi textil-, ruházatipari, képzési szakembernek, szervezetnek, különösen a TMTE-nek;
- 2) támogatja a tanulmányokban szereplő stratégiai célkitűzések, megvalósítási terv és képzési feladatok végrehajtását;
- 3) ennek érdekében vállalja, hogy a szakmai partnerekkel együttműködve eljár a könnyűipart érintő kormányzati oktatás-, ágazatpolitika kialakítása, Európai Unió törekvésekkel való összehangolása, megvalósítása érdekében, sajátos eszközeivel segíti ezek érvényesülését;
- 4) szükségesnek és indokoltnak tartja az évenként megrendezésre kerülő Könnyűipari Szakmai Nap megszervezését és megtartását, a szakmai értékek megőrzése, megőrizhetősége és a további feladatok végrehajtásának összehangolása érdekében;
- 5) minden eszközt, lehetőséget felhasznál arra, hogy a textil-, ruházatipar ismertsége, elismertsége, nyilvánossága, presztízse jelentős mértékben javuljon;
- 6) vállalja a könnyűipari szakmai sajtóval együttműködve, hogy saját belső információs, tájékoztató rendszerében, sajtójában (Bányamunkás), honlapján (www.banyasz.hu) folyamatosan megjeleníti a könnyűipart érintő fontosabb cikkeket, írásokat, tanulmányokat, döntéseket;
- 7) kiemelt figyelmet fordít az ágazat munkavállalóinak bér-, jövedelmi, foglalkoztatási, szociális helyzetére;

2012.10.04-05.

ESCO program, *Textil-Ruházati-Bőripari Referencia Munkacsoport 2. ülése Brüsszelben*

KÁPB delegáltként résztvevő: dr. Kokasné dr. Palicska Livia

KÁPB és NMH delegáltként résztvevő: Vujkov Krisztina

Az ESCO program (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations=Európai Készségek/Kompetenciák, Képesítések és Foglalkozások Európai Osztályozási Rendszere) Textil-Ruházati-Bőripari Referencia Munkacsoport 2. ülésére – melyet az ESCO Titkárság és az EU Bizottság szervezett - Brüsszelben került sor 2012.10.4-5-én.

Az ESCO Titkárság helyzetjelentést adott a programról. Részletezésre és bemutatásra került a „Foglalkozások” pillér modellje, az ESCO program fő irányelvei/vezérelve, a Taxonómia Szakértői Csoport (TEG) megbízása.

Az ülés résztvevői áttekintették a Textil-Ruházati-Bőripari (TRB) Referencia Munkacsoport (RM) 1. ülésén napirendre tett statisztikai rendszerek felhasználhatóságát a jövőbeni munkájuk során. Kiindulópontként alkalmazható a NACE tevékenységi kódrendszer, melyekhez munkaműveletenként hozzárendelhetők a foglalkozások. Listázásra került a képviselt három alcsoport köre, azaz

13 Textilgyártás – 13.1, 13.2, 13.3, 13.9 (13.99 „mélységig”)

14 Ruházati termék gyártás – 14.1, 14.2, 14.3 (14.39 „mélységig”)

15 Bőr, bőrtermék, lábbeli gyártás – 15.1, 15.2 (15.20 „mélységig”)

A megbeszélés során felmerült, hogy bizonyos tevékenységek hiányoznak a listából pld. 16.29, 22.19, 32.50 (lábbeli). Amennyiben az RM bővíteni kívánja a lefedett skáláját, úgy indoklással szükséges fordulni a „Maintenance” Csoport felé.

Megállapításra került, hogy vannak az ágazathoz kapcsolódó foglalkozások a design, és a Kutatás+Fejlesztés+Innováció előrehaladása miatt. Felmerült többek között az a kérdés, hogy ezek, valamint a szakképzéssel kapcsolatos oktatás, és a bőr-, textil-, ruhatermékekkel kapcsolatos bevizsgálás, laboratóriumi vizsgálat ehhez a munkacsoporthoz tartozik-e. Megállapításra került, hogy a NACE kiindulási alapként jó, de vizsgálni kellene az egyes fel nem sorolt munkafolyamatokat is.

Az ESCO program képviselője információként elmondta, hogy az EU Bizottság tervezi/tervezett egy „Kutatási+Fejlesztési” külön referencia munkacsoport létrehozását. A TRB RM tegye meg az ágazati lefedettségi ajánlását a „Maintenance” Csoport felé. Amennyiben megvalósul az előzőekben jelzett munkacsoport létrehozás, úgy előfordulhat, hogy a lefedettségi ajánlást nem tudják elfogadni.

Az ülés során a résztvevők a tevékenységi körök alapján felvázolták az ágazat organogramját (működési folyamatainak rendszerbe foglalt térképét).

G. Quijano elkészítette a bőripari munkafolyamatok összesítését.

M. Araujo professzor készített egy összesítést a textiles munkafolyamatokról, ezt a ruhaiparra is összeállítja és feltölti a SINAPSE-ba.

Az ESCO titkárság képviselője azt kérte, hogy először két prototípus kerüljön kidolgozásra, amelyben áttekinthető egy-egy ágazati részmunkafolyamat és a hozzá kapcsolódó foglalkozások.

A szerteágazó ágazatok sajátosságai miatt, valamint a képviselt ágazatok hozzáadott értékteremtő képességét fémjelvezve, 3 prototípus kerül kidolgozásra – ennek határideje 2012. december 15.:

- cipőipari összeszerelő (munka világában használt cipő esetpéldáján keresztül)
- munkaruházati textil alapanyag
- munkaruházat – tűzoltó munkaruha

2012. novemberben 6-7-én kerül sor az ESCO vezetőség és az RM elnökök, alelnökök ülésére.

Meghatározásra került a következő munkaülés időpontja, mely 2012. november 14. Ezen a bőr és cipőipari munkacsoport vezetőjének javaslatára csak a textiles és ruhás munkacsoport tagjai vesznek részt.

Tervezetten 2013. évben további 2 RM ülés lesz a foglalkoztatások rögzítésére, majd az RM az ESCO Titkárság felé megteszi foglalkoztatásra vonatkozó javaslati listáját.

A munka a készségek/kompetenciák és képesítések listájának kidolgozásával és a szöveges meghatározásokkal folytatódik.

2012.11.08-09.

A program célja: Részvétel az IndustriAll Könnyűipari Ágazati Bizottságának alakuló ülésén, melyen a bizottság stratégiai, taktikai céljai és munkamódszere, valamint a könnyűipari ágazat európai szociális párbeszéd ez évi rendezvényei előkészítésével kapcsolatos álláspontok kerültek kialakításra.

A konzultáción az alábbi napirendek kerültek megtárgyalásra:

- 1) Az IndustriAll bemutatása, az ágazati bizottságok szerepe és munkamódszereik;
- 2) Az IndustriAll által készített jelentés a könnyűipari ágazat helyzetéről Európában és a világban elfoglalt helyéről;
- 3) A könnyűipari ágazatokban működő különböző szociális párbeszéd bizottságok (textil-ruházati, bőr-szőrme-bőrkikészítés-bőrfeldolgozás, cipő) szerepe, jelenük és jövőjük;
  - 2012. 11. 26-i EU szintű Bőripari ÁPB ülés előkészítése
  - 2012. 12. 18-i EU szintű Textil/Ruházati ÁPB ülés előkészítése
- 4) Jelentés az Európai Szakképzési Tanács által eddig végzett munkáról, valamint a következő időszak feladatairól;
- 5) A bőr- és cserzőiparban kialakított online kockázatelemzési „eszköz” bemutatása;
- 6) A könnyűipari szektor európai szintű szociális párbeszéd bizottságainak 2013. évi tervezett munkaprogramjai és prioritásai;
- 7) Nemzeti jelentések az ágazat helyzetéről;
- 8) Egyéb témák

1. A 2012. májusában egyesülése révén létrejött egységes európai ipari szakszervezeti szövetség (IndustriAll) főtákar helyettese Luc Triangle - aki a korábbi ETUF-TCL főtákar volt -, köszöntötte az új szervezet vezetése nevében a textil-, bőr-, ruházatiipari munkabizottság tagjait. Ismertette az új szervezet felépítését, politikai munkabizottságait, ágazati bizottságainak struktúráját, szerepüket, munkamódszereiket és feladataikat
2. Az ágazat működési területének prezentációs bemutatására került sor Luc Tringle és Erlend Hansen előterjesztése alapján. Ebben bemutatásra került az európai unió textil-, bőr-, ruházati-, textiltisztító ipara (Törökország kivételével). Az anyag részletes elemzést, áttekintést tartalmaz az ágazat jelenéről, speciális jövőképét meghatározó tényezőiről. Áttekinti a cégek és a munkavállalók adatait, valamint a termelés, értékesítés szektoronkénti jellemzőit (európai és világ). Kiemelt figyelmet fordít a szociális dialógus eddig elért eredményeire és fejlesztésének irányaira. Számba veszi az európai partner munkáltatói szervezeteket, különös jelentőséggel hangsúlyozva az együttműködés és közös törekvések fontosságát. Az előterjesztés elemzést tartalmazott, mely számba vette az ágazat erősségeit – gyengeségeit, esélyeit – törekvéseit, külön elemezve az európai tizenötök és az újonnan csatlakozott országok jellemző paramétereit. Az összeállítás nagy teret szentelt a szektor fejlődést szolgáló technológiai, termék- és piaci fejlesztéseknek, számba véve az ezen a téren elért

eredményeket. Pl.: autóipar, építőipar közlekedési ágazat – ezen belül repülőgépgyártás, egészségügy, sebkezelés, higiénias területek, védőruhák, nanotechnológia, elektroszmog, és az emberi testtel közvetlenül érintkező ruházati termékek. Kiemelte a lényeges Eu-s és globális kezdeményezéseket, megjelölve az előttünk álló út legfontosabb feladatait. A résztvevők számos kérdést tettek fel, illetve javaslatot fogalmaztak meg az ágazat fejlesztése érdekében.

3. Ismertetésre, értékelésre, meghatározásra került az EU szintjén a TCL szektorban működő szociális párbeszéd bizottságokban folyó eddigi tevékenység és a jövő feladatai az ágazat működőképessége, foglalkoztatási biztonságának megteremtése érdekében.

A bizottság áttekintette, értékelte és megvitatta:

- a 2012. 11. 26-án megrendezésre kerülő EU szintű bőripari ágazati párbeszéd bizottsági ülés napirendjeit;
- a 2012. 12. 18-án megrendezésre kerülő EU szintű textil-, ruházati ágazati párbeszéd bizottsági ülés napirendjeit.

A bizottság úgy ítélte meg, hogy a tervezett napirendek mindkét bizottság esetében a legfontosabb aktuális feladatokra koncentrálnak, és megfelelő döntéseket követően jól szolgálhatják úgy az ágazat, mint az ágazati szociális párbeszéd fejlesztését.

4. A bizottság tájékoztatót kapott – előre kiadott írásos prezentáció alapján – jelentés formájában az ágazati Európai Szakképzési Tanács (TCL European Skills Council) eddigi tevékenységéről és jövőbeni feladatairól.

A jelentést a TCL szektor szakbizottsága 2012. december 12-én a belgiumi Elewijt-ben vitatta meg részletesen, egyben értékeli az eddigi eredményeket, az elvégzett munkát és meghatározza a 2013-tól indokolt és szükséges irányokat és feladatokat.

A bizottság megerősítette az összeállításban megfogalmazott megállapításokat és képviselőit ennek a kiemelt tevékenységnek a megkülönböztetett módon történő kezelésével bízta meg. Nagy jelentőségűnek tekinthető az, hogy az EU-ban négy ágazatban – köztük a TCL szektorban – az európai bizottság által működtetett ESCO projektjében a könnyűipar (textil/bőr/ruházat) az egyik ágazat, mely a szakmai készségeket, képességeket, elvárásokat szakképzési tennivalókat fogalmazza meg, foglalja össze. Ebben a munkában a KÁPB két szakértője vesz részt.

5. Ismertetésre került - a bizottság plenáris ülésén – a bőr- és cserzőiparban kialakított és működtetett online kockázatelemzési eszköz. A bizottság úgy foglalt állást, hogy a korszerű, a működést, a képzést, a fejlesztést szolgáló eszközök alkalmazása eredményesen járulhat hozzá a XXI. századi technikai, technológiai, termékfejlesztési, termelésbiztonsági, marketing elvárások teljesítéséhez, az ágazat működőképességének, eredményességének magasabb szintjének eléréséhez, a foglalkoztatás biztonságához, a munkavállalók megfelelő színvonalú bérezésének gyakorlatához.

6. A TCL munkabizottság 2013. évi munkaprogramjai és prioritásai hosszas, időnként egymásnak is ellentmondó nézetek közepette kialakult vita keretén belül körvonalazódott.

A legnagyobb vitát a francia és dán kollégák azon felvetése váltotta ki, hogy legyen-e része a TCL szektornak a szolgáltatás (textiltisztítás), vagy ne. A vitát követően a bizottság abban foglalt állást – több más országbeli kolléga más irányú véleményét is figyelembe véve -, hogy a szektor EU TC szociális párbeszéd bizottsági ülésén 2012. december 18-án, a munkáltatók véleményét is megismerve és figyelembe véve történjen meg a végleges álláspont kialakítása.

Ezen az ülésen kerül ismertetésre a KÁPB oldalai egyeztetett álláspontja, melyben a magyarországi helyzet, szervezeti struktúra és részvétel körülményeivel megismertetjük az

EU ágazati szociális párbeszéd ülés résztvevőit. Több más európai országgal együtt – így Magyarországon is – a szolgáltató szektor munkaáltatói és munkavállalói szervezetei megbecsült és értékes tagjai, résztvevői a hazai könnyűipari ágazati párbeszédnek.

7. Az IndustriAll TCL ágazati szakmai bizottsága ülésének résztvevői rövid bemutatkozást követően tájékoztatást adtak nemzeti sajátosságairól.
8. Az „egyéb” napirend keretében ismertetésre kerültek azok a technikai, szervezési körülmények, melyek az előző napirendi pontokban tárgyalt ülések, megbeszélések előkészítését, megrendezésük helyzetének állását értékeli.

2012.11.13-14.

ESCO program, Textil-Ruházati-Bőripari Referencia Munkacsoport 3. ülése

KÁPB delegáltként résztvevő: dr. Kokasné dr. Palicska Livia

KÁPB és NMH delegáltként résztvevő: Vujkov Krisztina

Az ESCO program (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations=Európai Készségek/Kompetenciák, Képesítések és Foglalkozások Európai Osztályozási Rendszere) Textil-Ruházati-Bőripari Referencia Munkacsoport 3. ülésére – melyet az ESCO Titkárság és az EU Bizottság szervezett - Brüsszelben került sor 2012.11.14-én. Nevezett referenciacsoport jövőbeni rövidített elnevezése, mely magában foglalja a képviselt valamennyi ágazatot (textil,ruha,bőr=TCL): TEXTAN.

Az ülés résztvevői elfogadták a 2. munkacsoport ülésének jegyzőkönyvét, valamint a 3. ülés napirendjét.

Gustavo Gonzales-Quijano és dr. Kokasné dr. Palicska Livia tartott egy beszámolót az ESCO Belső Kommunikációs üléséről, melyet 2012. november 6-7-én tartottak Brüsszelben.

- Az ülés résztvevői igen nagy érdeklődéssel kísérték azt a TEXTAN kezdeményezést, mely szerint a tevékenységek/foglalkozások körének meghatározásakor felmerültek olyan foglalkozások is, melyek nem szerepelnek a 13., 14., 15. NACE tevékenységi kódrendszerhez kapcsolódóan, de mégis az ágazathoz tartozónak kell tekinteni őket, pld. a design, és a Kutatás+Fejlesztés+Innováció előrehaladása miatt a szakképzéssel kapcsolatos oktatás, valamint a bőr-, textil-, ruhatermékekkel kapcsolatos bevizsgálás, laboratóriumi vizsgálat. Eddig a TEXTAN mindösszesen 8 nem-lefedett foglalkozást sorolt fel. Ez kihívás elé állítja az ESCO-t, hogy meghatározásra kerüljenek ezen „rések” és átfedések foglalkozási körei. A TEXTAN számos esetben felsorolta a NACE szerint nem lefedett köröket, megfelelő indoklással kísérve. A TEXTAN várja ezek elfogadását.
- Bemutatásra került az ESCO struktúrája (különös tekintettel az ESCO Titkárságra és az ESCO Vezetőségre, ahol úgy tűnik 1 (egy) helyet fog kapni az utóbbiban az EU Ágazati Szakképzési Tanács is), az Ágazatközi Referencia Csoport, valamint azon mérföldköveknek nevezett időszakos jelentések, melyeket minden egyes munkacsoportnak el kell készítenie.
- A TEXTAN képviselői elmondták a TEXTAN mind erősségét, mind pedig gyengeségét, mely mindkettő abból adódik, hogy rendkívül széles körben fed le foglalkozásokat, mindehhez pedig csak kisszámú a referencia csoport szakértői gárdája. Ugyanis az ESCO Fenntartó Bizottsága (MAI) részére minden 2 hónapban jelentést kötelező készíteni az

elvégzett munkáról, a fejleményekről. Az „Ex-profeso” internet eszköz a jelentéseket a projekt fenntarthatósága miatt igényli és kéri.

- Az ESCO Belső Kommunikációs ülésének előadásai feltöltésre kerülnek a Sinapse-ra (ESCO internetes kommunikációs és információ bázisfelülete).
- A jövőben a TEXTAN üléseiről elkészítendő jegyzőkönyveket/emlékeztetőket a Taxonómia Szakértő Csoport (TEG) egyik tagja fogja elkészíteni. Az eddigi ülésekről készült beszámolókat a TEXTAN tagok közül rotációs alapon kiválasztottak állították össze.

A TEXTAN 3. ülésén felmerült az a kérdés, hogy milyen mélységben kell a tevékenységeket-foglalkozásokat-készségeket és kompetenciákat-szakképesítést kidolgozni. A résztvevők megegyeztek abban, hogy a „szükséges és jellemző” mélységek részletezésekor szem előtt kell tartani azt a rendkívüli fontossággal bíró stratégiai tényezőt, hogy a TCL ágazatok súlyos és sok esetben tisztességtelen, nem korrekt nemzetközi versenyhelyzetben működnek, ezért figyelni kell arra, hogy ne kerüljenek szükségtelenül felfedésre a humán erőforrások struktúrájának részletei. Azon adatokat bizalmasan kell kezelni, melyek veszélyeztethetik az ipar Szellemi Termékeinek Tulajdonjogát A túlzott nyitottság veszélyeztetheti az ágazat versenyképességét. Arra kell koncentrálni, hogy az ESCO-rendszerben megjelentetésre kerülő adatok objektívak legyenek és az ESCO céljait megfelelően szolgálják.

Az ülés résztvevői megállapodtak a Sinapse-ra feltöltésre kerülő okmányok feltöltési mechanizmusáról. A TEXTAN szakértő gárdája ugyanis immár 84 munkadokumentumot töltött fel a Sinapse-ra, esetekben ezt igen nehéz és időigényes kezelni. A feltöltésre kerülő dokumentumokat a textil-, ruházat-, bőr/cipő ágazatokra vonatkozóan a megfelelő ágazati fájlba ildomos feltölteni, hogy az adott dokumentumot az ágazati sajátosságokat figyelembe véve könnyen lehessen kezelni. A Sinapse-ra feltöltendő okmányok az alábbi rendszerben lesznek kezelhetőek:

Alágazati referencia csoport megjelölése: textil, ruházat, bőr, cipő, szőrme, egyéb bőripari termékek, valamint összesen.

A dokumentum céljának meghatározása: ágazati felbontás, foglalkozások, képzések, készségek/kompetenciák.

A dokumentum megnevezése: már a rövid megnevezésből tűnjön ki a dokumentum tartalma.

A TEXTAN választ vár az ESCO Titkárságtól a Sinapse-ra feltöltésre kerülő anyagok szerzői jogvédelmével kapcsolatban.

A foglalkozások listájának kidolgozásakor felmerült az a szakmai kérdés, hogy pld. méretre történő szabóság mesterségnek tekintendő-e vagy sem. Meg kell határozni, hogy mit értünk mesterség alatt, ez kihat a referenciacsoport hatáskörére. Elhangzott az a megközelítés, hogy egy szabó vagy egy cipész általában önfoglalkoztató és tulajdonképpen végighalad munkája során azon a teljes munkafolyamat sorozaton, mely elvezeti végül az adott késztermék (ruhadarab vagy egy pár cipő) előállításáig.

Ha azt nézzük, hogy az ESCO program azt célozza, hogy a munkát keresők és a munkaadók között a megüresedett munkahelyek betöltésre kerüljenek, akkor nem igazán érdemes a mesterember szakmai profilját meghatározni. Ezen kívül a NACE csak azon üzleti gazdasági tevékenységeket fedi le, ahol 20-nál vagy 50-nél több foglalkoztatott van. Ezek a tevékenységek – amennyiben készségeket keresünk – jóval inkább specifikus képességek keresését célozzák, minthogy egy „készen formázott mesterembert”. Másképpen kifejezve, a TEXTAN olyan foglalkozásokat fog meghatározni, melyek a különböző feldolgozási fázisokban megtalálhatóak. A szabó vagy a cipész, mint a műveleteket végző

egyszemélyes ember olyan szakember, aki valamennyi foglalkozást, a megfelelő képzést és a specifikus készségeket és kompetenciákat egy személyben lefedti.

A fentiekre vonatkozóan az ESCO Titkárság képviselője viszont azt fejtette ki, hogy függetlenül attól, hogy az adott személy önkéntes-e, vagy nem kap fizetséget a munkájáért, vagy önfoglalkoztató, a lefedett foglalkozásokat tartalmaznia kell a rendszernek, függetlenül az adott „üzlet” méretétől, viszont jelenléte fontos az európai munkaerőpiacon. Más szóval, az ESCO célja valójában a megfelelő álláskeresés és állás kínálat egymásra találása, az ESCO-t viszont sokkal tágabb körben kívánják hasznosítani, pld. karrier tanácsadásként is. Adott esetben ez a karrier tanácsadási eszköz lehetőséget nyújthat egy gyárban dolgozó munkásnak, hogy mesterember váljék belőle.

A fentiekben részletezett pro-és kontra indokokat jobban körül kell járni és annak megfelelően kell kialakítani a TEXTAN stratégiáját. Lehet az is a stratégia, hogy ne a mesterségre koncentráljunk, hanem az „ipari részre, ipari méretekre”, ne emeljük ki az önfoglalkoztatás potenciálját se. Viszont koncentráljunk azokra a szakmai foglalkozásokra, melyeket a vállalatok igényelnek.

Az ülés résztvevői kidolgozták az ágazati felbontásokat és a prototípusokat. A prototípusok közül az egyik egy cipő ragasztott összeszereléssel, a másik egy inggyártás. Valamennyi dokumentum feltöltésre került a Sinapse-ra.

A TEXTAN következő ülésére előreláthatóan 2013. január közepén kerül sor Brüsszelben. A pontos dátumjavaslat még várat magára, a „doodle” rendszeren kerül rögzítésre.

2012.11.25-26.

EU szintű Bőripari ÁPB ülés Brüsszelben

Beszámoló a divat- és luxusipar politikájáról és munkadokumentumairól:

A Bizottság célja, hogy az EU-ban a gyártóipar arányát minimum 16%-on megtartsa.

Az Oktatásügy és kultúra Főigazgatóság egyik célkitűzése az EU kulturális és kreatív iparának fejlesztése – ide sorolják a divatipart és azon belül a luxusipart is. Erre létrehoztak egy informális munkacsoportot kb. 15 résztvevővel, melybe a COTANCE és a szakszervezetek is beletartoznak.

Az EU divatipara 2009-ebn ötmillió munkahelyet jelentett, ebből azóta egymillió termelői munkahely megszűnt, de félmillió új elosztási/kereskedelmi/forgalmazási munkahely teremtődött. A divatiparban működő 837 000 vállalkozás nagy része kis- vagy középméretű; az iparág az EU GDP-jének 3%-áért felelős. A forgalom 40%-át az autóipar adja, 20% a textil-ruha-bőripar aránya (ez kb. ötszázmilliárd eurós forgalmat jelent). A világ luxustermékeinek 70%-át az EU-ban termelik, az EU-s exportban ezek részaránya 10%.

Az Oktatásügy és kultúra Főigazgatóság biztosának szeptemberi beszéde alapján a kulturális és kreatív ipar gazdasági hatásának növelését érintően a legfontosabb kérdések: oktatás és szakképzés; a finanszírozás biztosítása; a nemzetközi megjelenés támogatása; szélesebb körű platformok létrehozása (szükséges egy ágazatokon átívelő tudásbázis létrehozása, a különböző iparágak közötti szinergiák felderítése és kihasználása), a szellemi tulajdonjogok védelme – az alkotó és az alkotás védelme, a hamisítás visszaszorítása (a textil-ruha-bőripari termékek adják a hamisított termékek 54%-át). Jogszabályi változtatások során át kell tekinteni az állami támogatások szabályozását és a kisvállalkozásokra vonatkozó jogszabályokat.

A bőripart érintő legfontosabb pont a címkézés, részben valódi bőr megjelölés, részben pedig az eredet nyomon követhetőségének jelölése.

2013-ban indul egy kísérleti projekt, melynek keretében a meglévő gyártók és tervezők közötti jobb együttműködés érdekében két év alatt 30 munkamegbeszélést tartanak majd. Ennek a kísérleti projektnek már van tervezett folytatása a 2014-2020-as költségvetésben, persze ezt előbb jóvá kell hagynia a tagállamoknak.

Pályázati formában tervezik támogatni az EU-s gyártók (főleg külföldi) piacra jutását is.

A hozzászólásokban felmerült kérdésekre – címkézés részletei, exportkorlátozásokkal szemben tervezett intézkedések, K+F+I tevékenységek Európában tartása – konkrét választ nem kaptunk, ahogy feltűnő volt az ismertetett statisztikai adatok túlhaladott volta is. Mindezekkel együtt a hozzászólók üdvözölték az említett tervek több részét is, pl. hogy egyáltalán foglalkoznak a felső kategóriás termékek és azok gyártóinak speciális igényeivel.

Környezeti lábnyom és életciklus-elemzés a bőriparban (COTANCE):

Michele Galatola úr távollétében a COTANCE képviselője vette át a szót, a napirendi pontnak így része volt Galatola úr videofelvételről bemutatott előadása is.

A terv, hogy minden terméken jelölésre kerüljön annak környezeti lábnyoma. A „lábnyom” meghatározásakor az adott terméket és a gyártó szervezetet is vizsgálják. A „lábnyom” kiszámítása életciklus-elemzéssel történik - a bőripar alapanyagát is adó kérődző állatok tartásának környezeti lábnyoma nagyon negatív, melyből logikusan gondolkozva az élelmiszeriparra 80-90%, a bőriparra 10% esik, de még ez is nagymértékben eltorzítaná a bőripar megítélését.

Sajnálatos módon az EU-s bőripar képviselői semmilyen információt (sem dokumentumok útján, sem más módon) nem kaptak a környezeti lábnyommal kapcsolatos fejleményekről; rendezvényekre/konferenciákra sem hívták meg őket.

Lassan napirendre kerül a lábbeli öko címké felülvizsgálata; később ez kerülhet majd kiterjesztésre más bőrből készült termékekre.

Felmerült az ökodizájn irányelv (2009/125/EK) bőrtermékekre való kiterjesztése is.

UNIDO szakértői jelentés a környezeti lábnyom metodológiáról (Federico Brugnoli):

A környezeti lábnyom meghatározása során lényegében csak az üvegházhatású gázok kibocsátását vizsgálják, a megfelelő szorzókkal mindet CO₂-re átszámítva. *Az előadások utáni hozzászólások során is felmerült, hogy ez a megközelítés komoly környezetvédelmi problémákkal egyáltalán nem foglalkozik, pedig pl. a szennyvízkezelésben és hulladékgazdálkodásban óriási különbségek vannak a világon a különböző bőrgyártók között.*

Nehezíti a bőriparban a „lábnyom” termelt mennyiséggel arányos számértékké alakítását, hogy míg a nyersanyagot a tömegével jellemezzük, a készárut már a területe alapján adjuk el.

A metodológiában különösen az egyes iparágakhoz tartozó határok meghatározása vitatott. Nem mindegy, hogy bizonyos tevékenységek környezeti terhelését kinek a számlájára írják.

A világ bőripari termelése túlnyomó részt három állatra épül: marha, sertés és birka; és 99%-ban olyan állatok bőrét használja, amelyeket más célból tartanak. Természetesen a hús- és tejipar képviselői (akik amúgy is erősebb pozícióban vannak a bőripar képviselőinél) mindent megtesznek, hogy az állatok tartásának „lábnymából” minél többet a bőriparra hárítsanak. Ezt minden eszközzel meg kell akadályozni, mert egy ilyen eredmény világszinten még jobban ellehetetlenítené a bőrgyártókat, különösen káros lenne a következménye azon országokban, ahol betartanak és betartatnák a környezeti lábnyommal kapcsolatos majd megjelenő ajánlásokat és szabályokat.

A 2013-as Munkaprogram elfogadása:

Nem történt változás a korábban összeállított munkaprogramban.

Projektek és pályázatok:

6.1. Már egy éves az Európai Szakképzési Tanács a Textil-Ruházati-Bőriparban (*insutriAll*)

Elkészült az Alapszabály, melyben háromféle tag került meghatározásra: alapítók (COTANCE, EURATEX és a szakszervezetek szövetsége), rendes tagok („national observatories”) és társult tagok (mindenki más).

Az első éves feladatok alapján elkészült a négy jelentés, ezek december 12-én kerülnek bemutatásra; az évzáró konferencián megfigyelőként jelen lesz a CEC (európai cipőipari szövetség, munkaadói érdekképviseleti szerv) képviselője is.

A jövő évben tervezik a tevékenység és a tagság kibővítését (rendes és társult tagok is), illetve a tagok közötti közvetlen együttműködés erősítését.

A harmadik évben még megmarad az EU-s finanszírozás, és bár van esély, hogy a három éves támogatási ciklust némileg meghosszabbítsák, de minél előbb szükséges lesz az önellátóvá válás lehetőségeinek felderítése.

6.2. App-Grade (ESCO) pályázat (*COTANCE*)

A pályázatot, melynek célja elsősorban az EU-s bőriparban dolgozók szakmai képzettségének/kompetenciáinak fejlesztése lett volna, két okot megjelölve elutasították: Az első ok, hogy másik pályázati forrás alkalmasabb lett volna erre a célra, a másik pedig, hogy a projektbe alvállalkozóként együttműködő partnereket kellett volna bevonni, ez pedig ebben a felhívásban nem megengedett.

6.3. OIRA – on-line kockázatértékelés (*IndustriAll*)

Elkészült az OIRA projekt zárójelentése. Az eszköz továbbfejlesztésének iránya egyrészt a más szektorok számára történő átalakítás, másrészt az EU-s eszköz(ök) tagállami változatainak elkészítése, az adott tagállam hivatalos nyelvére (nyelveire) történő lefordítással és annak jogszabályaihoz való illesztéssel.

2012.12.11-12.

EU Textil-Ruházati-Bőripari Szakképzési Tanácsának konferenciája Elewijt Zemst-ben.

2012.12.14.

KÁPB év záró, értékelő ülése.

Tervezett napirendi pontok:

- ✓ Beszámoló a KÁPB 2012. évi munkájáról – hazai és nemzetközi vonatkozásban, különös tekintettel:
  - Tájékoztató az ESCO projektről (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations = Európai Készségek/Kompetenciák, Képesítések és Foglalkozások Európai Osztályozási Rendszere)
  - Tájékoztató az EU Skills Council-ről - Európai Szakképzési Tanács a Textil-Ruházati-Bőriparban
  - Tájékoztató az IndustriAll (Európai Szakszervezet) működéséről
  - Tájékoztató az EU Textil-Ruházati Szociális Stratégiáról és Munkaprogramról 2020-ig
  - Áttekintés az új Munka Törvénykönyve működéséről
- ✓ Felkészülés 2013. évre
- ✓ Egyéb

2012.12.17-20.

EU szintű Textil-Ruházati ÁPB ülés és munkabizottsági ülések

A KÁPB 2012. évben is folytatta szakmai lapokkal történő együttműködését. Folyamatos és naprakész tudósítások jelentek meg a „Bőr- és Cipőtechnika-, piac” és a „Textilforum” szakmai lapokban valamint a „Magyar Textiltechnika” elnevezésű on-line formában elérhető szakmai lapban az ágazati párbeszéd helyzetéről, különös tekintettel a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) tevékenységéről.

A szakmai beszámolót összeállította:

Vujkov Krisztina ÁPB titkár

Budapest, 2012. december 7.